

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ ಬದುಕು-ಬರಹ
ಮಾಲಿಕೆ

ಪನಂಪಿಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಮೇನನ್

ಪ್ರಕಟಣೆ:

ಲೋಕಸಭ್ಯಾ ಸಚಿವಾಲಯ, ನವದೇಹಲಿ.

ಕನ್ನಡ ಅನುಷ್ಠಾನ : ಕನ್ನಡ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಸಚಿವಾಲಯ,
ವಿಧಾನ ಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು-1

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ
ಬದುಕು-ಬರಹ ಮಾಲಿಕೆ
ಪನಂಜಿಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಮೇನೆನ್

Eminent Parliamentarian Series
Panampilli Govinda Menon

© ಮುದ್ರಣದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿಗಾಗಿ

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ
ಡಿಸೆಂಬರ್, 2000 - 1000 ಪ್ರತಿಗಳು

ಮುಖ್ಯಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ
ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರಕಟಣೆ
ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ಉಲ್ಲೇಖನಾ ಶಾಖೆ,
ಕನ್ನಡಿಕ ವಿಧಾನಸಭೆ ಸಚಿವಾಲಯ,
ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 001.

ಒ೯ರಿಕೆ

ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಅಚೆರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದು ಮಡಿದ ಹಾಗೂ ನವ ಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳನ್ನು ನೇನೆಸಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಲೋಕಸಭಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯದವರು ಇಂತಹ ಗಣರಾಜ್ಯ ಅಗ್ನಿ ಅನೇಕ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜನತೆಗೆ ಈ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಗಳ ಬದುಕು-ಬರಹ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂದು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಂದಿನ ಸಭಾಪತಿಯವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಬಿ. ಕೆಲ್ಕೂರ್ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಅಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕಮಾರ್ ಅವರುಗಳು ಅವೇಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಉಪಸಮಿತಿಗೆ ಪಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಉಪಸಮಿತಿಯು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವುತ್ತವಾಗಿ ಭಾವಾಂತರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಭಾವಾಂತರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಪನಂಪಿಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಮೆನ್‌ನ್ ಅವರ ಕೃತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇದು ಲೋಕಸಭಾ ಸಚಿವಾಲಯದವರು "Eminent Parliamentarians Monograph Series" ಎಂಬ ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಕನ್ನಡಾನುವಾದವಾಗಿದ್ದು, ಸದರಿಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಾಶಕರಾದ ಲೋಕಸಭಾ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಅನುವಾದತ ಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಸಂಸದೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ ನೀಡುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಯಾಕೊಬ್ ಪ್ರೀಠ್,

ಬೆಂಗಳೂರು

ನವೆಂಬರ್, 2000

ಕಾರ್ಯದರ್ಶ,

ಕನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಸಚಿವಾಲಯ,

ಮುನ್ನಡಿ

ದಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಥ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳು ದೇಶದ ಸಂಸದೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ನೀಡಿರುವ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೇನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಥವರ ಜನ್ಮಮೌತ್ವವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಸದೀಯ ತಂಡವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ “ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ ಬದುಕು-ಬರಹ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು 1990ರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮಾಲಿಕೆಯ ಮೊದಲ ಕೃತಿ ಡಾ: ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರನ್ನು ಪುರಿತದ್ದು. ಆ ತರುವಾಯ ಈ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದ ಕೃತಿಗಳು, ಎಂದರೆ, ಡಾ: ಲಂಕಾ ಸುಂದರಂ, ಡಾ: ಶ್ರೀಮತ್ ಸಾರ್ ಮುವಿಟ್ ಮತ್ತು ಪಂಡಿತ ನೀಲಕಂಠ ದಾಸ್ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಅವರವರ ಜನ್ಮಮೌತ್ವವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರತರಲಾಯಿತು.

ಈ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒದನೆಯಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಕೃತಿ ಸಮರ್ಥ ಆಡಳಿತಾರ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಗಿ ದಕ್ಕ ವಕೀಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರಶ್ನಾತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುವಾಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅವೋಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪನಂಪಿಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಮೆನ್ನಾ ಅವರನ್ನು ಪುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಏರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಮೆನ್ನಾ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣವಿದ್ದರೆ, ಏರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ್ರು ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಆಯ್ದು ಭಾಷಣಗಳ ಯಥಾವತ್ ರೂಪಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಯುತ್ ಗೋವಿಂದ ಮೆನ್ನಾ ಅವರ ಜನ್ಮಮೌತ್ವವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವಪೂರ್ವಕ ಶರ್ದಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕೃತಿ ಆಸಕ್ತಿ ಓದುಗರಿಗೆ ವಿಂಡಿತಾ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗಿದೆ.

ರಬಿ ರೇ

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಲೋಕಸಭೆ

ಮತ್ತು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಭಾರತ ಸಂಸದೀಯ ತಂಡ.

ನವದೇಹಲಿ,

ಡಿಸೆಂಬರ್, 1990.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ಮುನ್ಮುದಿ

ಪ್ರಾ ಸಂಖ್ಯೆ

ಭಾಗ - ೨೦ದು

ಶ್ರೀ ಪನಂಪಿಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಮೆನನ್ - ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ

3

ಭಾಗ - ಎರಡು

ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳು

(1)

ಶ್ರೀ ಮೆನನ್ ಅವರು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಆಯ್ದು ಭಾಷಣಗಳ ಉದ್ದೃತ ಭಾಗಗಳು

ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ, ಸಂಸದೀಯ ಮತ್ತು ಶಾಸನರಚನಾ ವಿಷಯಗಳು

(2)

*ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದು

11-41

*ತಿದ್ದುಪದಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ

*ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಾಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು
ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಅಧಿಕಾರ

*ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು

*ಭಾರತ ನೋಂದಣಿ (ತಿದ್ದುಪದಿ) ಮಸೂದೆ, 1968

ನೇವಾ ವಿಷಯಗಳು

(3)

*ಮುಷ್ಟರದ ಹಕ್ಕು

42-48

*ಅಗತ್ಯ ನೇವಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಸೂದೆ, 1968

*ಪರಿಶೀಲ್ಪ ಜಾತಿಗಳ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲ್ಪ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ

(4)

*ಪರಿಶೀಲ್ಪ ಜಾತಿಗಳ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲ್ಪ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮೀಕ್ಷೆ

49-60

*ಪರಿಶೀಲ್ಪ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲ್ಪ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗೈಕ್ರೊ
ಎಂಡಿಯನರಿಗೆ ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ತಿಗಳ
ಮಿಂದಿನಾತ ಅವಧಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಹಿಂದಿ ಭಾಷಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

61-64

(5)

ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

65-68

(6)

**ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಉಪ ಪರಿಷತ್ತಿ
(1998-1999)**

ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ:

1) ಬಿ.ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
2) ಶ್ರೀರಂಗದೇವರಾಯಲು	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
3) ವಸಂತ ಕಮಲಾಕರ ಅನೋಡಿಕರ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
4) ಶಶಿಲ್ಕ. ಜಿ. ನಮೋಶಿ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು ಸದಸ್ಯರು	
5) ಡಾ॥ ಮಹಾದೇವ ಬಣಕಾರ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು ಸದಸ್ಯರು	
6) ಕೆ.ಸಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಿದ್ಧಿಟ್ಟಿ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು	

(1999-2000)

1) ಬಿ.ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
2) ಕಾಕಾಸಾಹೇಬ ಪಾಂ. ಪಾಟೀಲ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
3) ಸಿರಾಜ್ ಶೇಖ್	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
4) ಪಿ.ಎಂ. ರಂಗನಾಥ್	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
5) ಎನ್. ಸಂಪಂಗಿ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
6) ಡಾ। ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು	
7) ಹೆಚ್.ಎಲ್. ನಾಗೇಗೌಡ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು	
8) ಜಿ. ಮಧುಸೂದನ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು	

ಭಾಗ - ೨೦ದು

ಶ್ರೀ ಪನಂಪಿಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಮೇನನ್ - ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ

ಶ್ರೀ ಪನಂಪಿಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಮೇನನ್ - ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ

ತಿರುಚೊರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಲಕುಡಿ ಸಮಾಪದ ಕೆಕ್ಕಾಡು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1908ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1 ರಂದು ಜನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಪನಂಪಿಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಮೇನನ್‌ರವರು ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಸಂಸದೀಯ ಪಟ್ಟ, ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರ, ಸಮಧಾ ವರ್ಕೇಲರು ಹಾಗೂ ಜನರನ್ನು ಮಂತ್ರಮುಗ್ದನಾಗಿಸುವ ಭಾಷಣಕಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರಿಚೊರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚೆನ್ನಮಂಗಲಂ ಪ್ರೈಡ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಎರ್ನಾಕುಲಂನ ಮಹಾರಾಜಾ ಪ್ರೈಡ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಡ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಭೋತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಸ್‌ಸಾರ್ ಪಡವಿ, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪಡವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ತರುವಾಯ, ಅವರು ಇರಿಂಡಲಕುಡದಲ್ಲಿ 1932ರಲ್ಲಿ ವರ್ಕೇಲಿ ವೃತ್ತಿ ಅರಂಭಿಸಿದರು. 1939ರಲ್ಲಿ ಎನಾಕುಲಂ ಕೇರಳ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವರ್ಕೇಲಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ದಡಿದರು.

ಪನಂಪಿಲ್ಲಿಯವರು ಏಡ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ವೈಕೊಂ ಸತ್ಯಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇವೈ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಪ್ರಜಾಮಂಡಲಂನ ಸತ್ಯಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ, ತರುವಾಯ, ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನನ್ನು ಸೇರಿದ ಅವರು ಕೇರಳ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಅವಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. 1969ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಇಬ್ಬಾಗವಾದಾಗ ಅವರು ಇಂದಿರಾ ಬಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರು. 1970ರ ಮೇ 23 ರಂದು ಕುತ್ತಿಯ ಉಸಿರೆಳೆಯುವರೆಗೆ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಮೇನನ್‌ರವರು ರಾಜಕೀಯದ ಮೊದಲ ಹೆಚ್ಚಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದು ಮುದ್ದುಪಾನ ನಿಷೇಧ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ. ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಸಂಸ್ಥಾನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆಗೌಸ್ಸರವಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಸಂಸ್ಥಾನ ಪ್ರಜಾಮಂಡಲಂ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಂಚೊಳಿ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. 1935ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಸಂಸ್ಥಾನ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದರು. 1938ರಲ್ಲಿ ಪುನರಾಯ್ಯಾಗಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಸರ್ಕಾರದ ದಮನಕಾರಿ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದೆದ್ದು ತಮ್ಮ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ 1942ರಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದೇ ವರ್ಷ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ವಿಯ್ಯೂರು ಜೀಲಿನಲ್ಲಿ 10 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಬಂದಿಯಾಗಿದಲಾಯಿತು. ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಎನಾಕುಲಂ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಜಾಮಂಡಲದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ 1945ರಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತರಾದರು. 1946ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತರಾದರು.

1947ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದಾಗ ಶ್ರೀ ಮೇನನ್‌ರವರು ಅಂದಿನ ಕೊಚ್ಚಿನ್ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದರು. ಅದೇ ವರ್ಷದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 17 ರಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಲಾಲಿ ಪ್ರಖಾರದ ಫಟನೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಪಡವಿ ತ್ವಾಗ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಮಧ್ಯ ಶ್ರೀ ಮೇನನ್‌ರವರು ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆಯ್ದ್ಯಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ

ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. 1948ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಅಯ್ಯೊಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಇಕ್ಕಂಡ ವಾರಿಯರ್ ಅವರ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದ ಸದಸ್ಯರಾದರು. ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಹಾಗೂ ತಿರುವಾಂಕೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪರೀಕರಣದ ಬಗೆಗಿನ ಬುಚ್ಚೆ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ ಅವರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

1947ರಲ್ಲಿ ತಿರುವಾಂಕೂರು-ಕೊಚ್ಚಿನ್ ರಾಜ್ಯವು ರಚನೆಯಾದಾಗ ಶ್ರೀ ಮೆನ್‌ನ್ ಅವರು ಶ್ರೀ ಟಿ.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ ಪಿಲ್ಕ್ ನೇತ್ಯತ್ತದರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಸದಸ್ಯರಾದರು. ವಯಸ್ಸು ಮತದಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 1952ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೊದಲ ಮಹಾಜನಾವಳಿಯ ನಂತರ ಶ್ರೀಯುತರು ಎ.ಜ.ಜಾನ್ ಅವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರಾದರು. 1954ರ ಮಹಾಜನಾವಳಿಯ ತರುವಾಯ ಅವರು ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದರು ಹಾಗೂ 1955ರಲ್ಲಿ ಅವರು ತಿರುವಾಂಕೂರು ಕೊಚ್ಚಿನ್ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದರು. 1956ರ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರೌಢಿಕ ವಿಭಾಗದ ನಡೆಯ ಕ್ರಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ಶಾಸನಸಭಾ ಚೆನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಭವ ಗೊಂಡರು. 1962ರಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಮುಕುಳದಪ್ಪರಂ ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಅಯ್ಯೊಯಾದರು. 1966ರ ಜನವರಿ 24ರಂದು ಅವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ನೇತ್ಯತ್ತದ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ, ಕೃಷಿ, ಸಮುದ್ರಾಯ ಆಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗಳ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. 1967ರ ಲೋಕಸಭಾ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚೆನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೇರಳದಿಂದ ಪ್ರಸರಾಯ್ಯೊದ ವರ್ಕಮಾತ್ರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಂಬ ಹೆಗ್ಲಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. 1967ರ ಮಾರ್ಚ್ 13ರಂದು ಅವರನ್ನು ಕಾನೂನು ಸಚಿವರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದೇ ವರ್ಷ ಆಗಸ್ಟ್ 22 ರಂದು ಅವರಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರುಲಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. 1969ರ ನವೆಂಬರ್ 4 ರಿಂದ 1970ರ ಫೆಬ್ರವರಿ ರವರೆಗೆ ಅವರು ದ್ಯುಲು ಮಂತ್ರುಲಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೊಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ, ನಿಸ್ಪಾಹತೆ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

1962ರ ಲೋಕಸಭೆಯ ಚೆನಾವಳಿಗಳಿಂತ ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಮೆನ್‌ನ್‌ರವರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಸಂಸಾಧನ ಪ್ರೀತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರು ಹಂಗಾಮೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಇದಾದ ತರುವಾಯ ಅವರು 3ನೇ ಹಣಕಾಸು ಅಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಇದ್ದಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಶ್ರೀಮೆನ್‌ನ್‌ರವರು ಕೇರಳದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಚಳೆವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ನಾಯಕಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಗಾಧ ಅಧ್ಯಯನಶೀಲರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆದ್ಯತ ಮಾತುಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಮೆನ್‌ನ್‌ರವರನ್ನು ಶ್ರೀಮಿಕರ ಹಾಗೂ ಕೆಳವರ್ಗದ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಅಸಾಧಾರಣ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕನಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವತ್ತ: ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಅವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಾಗಿ ಅವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸುಧಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

1953ರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಮ್ಯೇಳನದಲ್ಲಿ (ಬಿ.ಎಲ್.ಬಿ) ಭಾರತ ನಿಯೋಗದ ಉಪನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದರು. 1963ರಲ್ಲಿ ಬೆಲ್‌ಗ್ರೇಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರ-ಸಂಸದೀಯ ಸಮ್ಯೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸಂಸದೀಯ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮೆನ್‌ನಾರವರು 1966ರಲ್ಲಿ ಸಿಯೋಲೊನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಣಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ನಾಯಕರಾಗಿ ನೋಯಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಾಗತಿಕ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರ ಸಚಿವರಿಗೆ ನಾಯಕರಾಗಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ಸಂಸದೀಯ ತಜ್ಞ

ವರ್ಕೇಲರಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ಕಿನ್ನಲೇಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಮೆನ್‌ನಾರವರು, ಈ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವತೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹಂಗಾಮೆ ಸಂಸತ್ತೊನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನವಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೊಬ್ಬ ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದರು. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ವಿಶೇಷ ಉಪಬಂಧಗಳಿಂದ ಕ್ಷಿಪ್ರವರ್ತ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಮರ್ಪಕ ವಿವರಗಳಿಂದ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದ ಮೆನ್‌ನಾರ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ—೧೦

“ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಚಿವರಿಗೆ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕ 1ನೇ ಅನುಚ್ಛೀದ ಮತ್ತು 370ನೇ ಅನುಚ್ಛೀದಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದವು. ಉಳಿದ ರಾಜರ ಸಂಸಾಹಗಳಿಗೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಾಂಗವು ಅನ್ವಯವಾಗಿತ್ತು. ಸೇರ್ವೆಂಟ್ ಲಿವಿತದ ಮೂಲಕ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರವು ಭಾರತದ ಭಾಗವಾಗುವುದೆನನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದು 370ನೇ ಅನುಚ್ಛೀದವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರೂ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು”.

X X X

X X X

X X X

“ಇನ್ನಿತರ ಸಂಸಾಹಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಆ ಸಂಸಾಹಗಳು ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಪರಿಸಾಮ, ಸೇರ್ವೆಂಟ್ ಲಿವಿತವು 1949 ನವೆಂಬರ್ 25 ರಂದು ರದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಕೇವಲ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡುವ ವಿಧಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಒಪ್ಪಂದವು ಏರ್ಪಟಿತ್ತು.”

ತಾಶ್ಮೀರದ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರುಗಳು ಸೇರ್ವೆಂಟ್ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಫೌಂಡೇಶನ್‌ಗಳ ಮೂಲಭಾಗವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಆ ಏರದು ಸನ್ವಿಷೇಷಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಮೆನ್‌ನಾರ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರು:

“ 1949ರ ನವೆಂಬರ್ 25ರಂದು, ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಾರ್ವಭೌಮರು, ಅಂದರೆ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮಹಾರಾಜರು ರಾಜ್ಯಾಂಗವು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ

೦ ಕೇರಳದ ಶಾಸನ ಸಚಿವ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರಿಕೆ ಮಾಹಿತಿ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತ

೦೦ ಲೋಕಸಭಾ ಚರ್ಚೆಗಳು 2, ಆಗಸ್ಟ್ 1969 ಸಿಸಿ 433-439

ಅದನ್ನು ಅಂಗಿಕರಿಸಿದರು. ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ವಿಧಾಯಕಗೊಳಿಸಿದ ಮತ್ತು ಈ ಸೇವೆದ ಲಿಖಿತಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮಹಾರಾಜರ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ನಡುವೆ ಸೇವೆದ ಲಿಖಿತ ಒಪ್ಪಂದ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕರಣಗಳಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಈಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ 370ನೇ ಆನುಷ್ಠಾನಿಕವನ್ನು ರಚನಲಾಯಿತು. ಈ ವಿಶೇಷ ಸಾಫ್ತವರ್ಮಾನವು ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಮುಕ್ತಧಿಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಹನರ್ಯಂದ ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಕರಗಿ ಹೋಗಿ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಜಮ್ಮುಹಾಗೂ ಕಾಶ್ಮೀರವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೇರಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಂತೆ “ಇರುತ್ತದೆ”.

ಹಾಗೆಯೇ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುಂತೆ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮತಕ್ಕೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಬಹುಮತ ಇರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕುರಿತಂತೆ ಲೋಕಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ಲಾಪ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ನಿಯಮಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 377ರ ಅನ್ವಯ ಶ್ರೀ ಮಧುಲಿಮೆಯೆ ಆವು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಇಂದ್ರಾ ವಿರುದ್ಧಾಗಿ ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಘಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ರ್ ಅಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮೆನ್‌ನೋ ಮಧುಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಮನವೊಷ್ಟುವ ರೀತಿ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಮೆನ್‌ನೋರವರು ಈ ರೀತಿ ವಾದಿಸಿದರು-೧

‘ಶ್ರೀ ಮಧುಲಿಮೆಯೆ ಅವರ ವಾದವು, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ನಿಯಮಾವಳಿಯ XIನೇ ಭಾಗದ ನಿಯಮಗಳು, 155ನೇ ನಿಯಮವು ಅಧಿಕಾರದ ಸೀಮೋಲ್ಪಂಥನೆ ಮಾಡಿವೆಯೆಂದು, ಬುಕೆಂದರೆ ಅವು ರಾಜ್ಯಾಂಗ 100ನೇ ವಿಧಿಯ ಉಪಭಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾಗಿವೆಯೆಂದು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು 118ನೇ ವಿಧಿಯ ಮೇರೆಗೆ ರಚನಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬಂತು ಸುವರ್ದೇಸಂದರೆ 100ನೇ ವಿಧಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಉಪಭಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಳೆಲ ಮಸೂದೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು 368ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಾವು 368ನೇ ವಿಧಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಮಸೂದೆಯೊಂದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ, ಸಂಕತ್ತು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ತ ಅಧಿಕಾರ ಬಳಸಿ ಆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಕಾನೂನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರೆ, ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಸನ ರಚನೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುಂತೆ 368ನೇ ವಿಧಿಯು ಒಂದು ಸಂಹಿತೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ - ಮಸೂದೆಯು ವಿಶೇಷ ಬಹುಮತದ ಮೂಲಕ ಅನುಮೋದನೆಯಾಗಬೇಕು. ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನ ವಿಶೇಷ ಬಹುಮತದ ಜೊತೆ ಭಾರತದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜ್ಯಗಳು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ’

XXX

XXX

XXX

ಸಂಸತ್ತು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು 368ನೇ ವಿಧಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಬಳಸುವಾಗ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುರಿಯನ್ನು ಬಳಗೊಂಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅದುದರಿಂದ, 155ನೇ ನಿಯಮದಂತೆ ಇತರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದಾಗ 100ನೇ ಆನುಷ್ಠಾನಿಕವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಯಾವುದೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಯಮಗಳು ಕೆಳದ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವವಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ನನಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಸಂಶಯ ಇಲ್ಲ.’

ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿ ಸಮರ್ಥಕ

ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಮನ್ಯಾಗಿದ್ದರೂ ಹೂಡ ಶ್ರೀ ಮೆನ್ನೊರವರು, ಕೆಲವೊಂದು ನಿಯಮಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಿಗೆ ಹೂಡ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳ್ಳಣಿವಾಡಬಾರದೆಂದು ನಂಬಿದವರು. 60ರ ದಶಕಾಂತ್ಯದ ಪೀಠೆಯಾದ ಪಕ್ಷ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಅವರೆಂದೂ ಒಟ್ಟಿದವರಲ್ಲ. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಒಷ್ಣವುದಕ್ಕೂ ಬಹುಕಾಲ ಮೊದಲೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ಆಯ್ದೆಯಾದ ಸಂಸದ್ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಪಕ್ಷದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ತಡೆಗಳಿರಬೇಕೆಂಬಿದನ್ನು ಶ್ರೀ ಮೆನ್ನೊ ಒಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಸಾಧನವೇ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರ ವಿಭಾಗದನ್ನು ಅರಿತ ಆವರು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಆವರು ಹೇಳಿದರು: “

“ಪಕ್ಷಾಂತರಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಗಾತ್ರ ಮಿತಿ ಏರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪಕ್ಷಾಂತರ ತಡೆಯಲು ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸದಸ್ಯರು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಪುಟವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಅಳತೆಗೆ ನಿಲುಕದ ಗಾತ್ರದ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಗಳು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜನತೆ ಇದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಗಜಗಾತ್ರದ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೇ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆಡಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತರಬಹುದು, ತಿದ್ದುವಡಿಗಳನ್ನು ತರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಷ್ಣವಂತಹ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀತಿಸಂಹಿತೆ ತರುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಪುಟಗಳ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ನಾಬಿಂಬಾರದು. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬೀರೆ ದೇಶಗಳು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ.”

ಶ್ರೀ ಮೆನ್ನೊರವರು ಉಲನೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಯಿದೆಯೆಂದರೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಮಸೂಡೆ. 1969ರ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ 14 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಭಾರತ ಆರ್ಥಿಕ ಆತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ತಿರುವು ನೀಡಿದ ಮೇಲಿಗಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ತರುವಾಯ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಟಾವಟಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಭರಿತ ಚರ್ಚೆಗಳು ಆಗ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಮೆನ್ನೊರವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತ್ತು. ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಆವರು ಕೊನೆಗಳಿಗೆಯವರಿಗೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಮೆನ್ನೊರವರು 1970ರ ಮೇ 23 ರಂದು ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು. ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು, ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಇಚ್ಛಾಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆನ್ನೊರವರು ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹಾ, ಕೃತಜ್ಞ ರಾಷ್ಟ್ರ ಆವರು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಸದಾ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದಿಗೆ.

ಭಾಗ - ಎರಡು

ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳು

ಶ್ರೀ ಮೇನ್ನೆ ಅವರು ಲೋಕಸಚಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ
ರಾಜ್ಯಸಚಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಆಯ್ದು
ಭಾಷಣಗಳ ಉದ್ದೃತ ಭಾಗಗಳು

ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ, ಸಂಸದೀಯ ಮತ್ತು ಶಾಸನ ರಚನಾ ವಿಷಯಗಳು

*ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯನ್ನ ಕರೆಯುವುದು

ಒಂದು ಸುಸ್ಥಾಪಿತ ಸರ್ಕಾರ ಪತನವಾಗಿ ಹೋಸ ಸರ್ಕಾರವೊಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯನ್ನ ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. “ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆ” ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ಇದೇ. ಸುಸ್ಥಾಪಿತ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜ್ಯಾಂಗವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವಾಗ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯನ್ನ ಕರೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದು ಯಾರಾದರೂಬ್ಬರು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಾತಿನಷ್ಟೇ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ವದವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಯಶಸ್ವಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದರೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಈ ಎರಡೂ ಸದನಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಈ ಸರ್ಕಾರಗಳೆಲ್ಲವೋ ಸ್ಥಿತಗೊಂಡು ಕಾರ್ಯವೇ ನಡೆಯಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಧ್ವರಷಾಂಗಿಬಹುದು. ಒಂದು ಯಶಸ್ವಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದರೆ, ಆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನಾಯಕರು ಮಾಡುವ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯನ್ನ ಕರೆದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಂತಹ ಸಭೆಗಳು ಎಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಾಗಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ನಿಜ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ದಿನ ಹಾಗೂ ರಾತ್ರಿಯ ಅಥವಾ ರಾತ್ರಿ ಹಾಗೂ ದಿನದ ಮಧ್ಯದ ಆ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆ ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಒಷ್ಣವಂಥ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನ ರೂಪಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆ ಜರುಗುವುದು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಒಂದು ಅಂಗ. ಪ್ರವಂಚದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದು ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಅತಿತ್ವಾದ ಕ್ರಿಯೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಬಾಹಿರ ಮಾರ್ಗವೇನಲ್ಲ.

ಸನ್ವಾದರೇ, 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದ ಹೇಳಿಗೆ ಪ್ರೈಂಟ್ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಅಥವಾ ಕೆಲವು ವಾರಗಳ ಮೊದಲು ಆ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಆ ದೇಶದ ದೊರೆ ಅಥವಾ ರಾಜೀ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಭೆಯ ಅಂಗಳೂ ಹಾಗೂ ಪ್ರವೇಶ ಘೂರ್ಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೋಗಿದಂತೆ ಭದ್ರ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಸದಸ್ಯರು ಟೆನ್ನಿಸ್

ಆಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ:-

ಹೋಸ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭೆಯನ್ನ ಕರೆಯಬೇಕಂದು ಶ್ರೀ ಎನ್. ಆರ್. ಮುನಿಸ್ಯಾಮಿಯವರು 1970ರ ಮೇ 1 ರಂದು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯದನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದರು (ರಾಜ್ಯವನ್ನ ಭಾಷಣದ ಕೌನಸಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ).

ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಚರ್ಚೆಗಳು : ಮೇ 1, 1970 - ಸಿ.ಸಿ. 146

ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಚರ್ಚೆಗಳು : ಮೇ 15, 1970 - ಸಿ.ಸಿ. 156-164

ಕ್ರೀಡಾಂಗಳಾದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವತನಕ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಡಲುಪುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಪಥ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಫಟನೆಯು ಟೆನಿಸ್‌ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ ಶಪಥವೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಅಮೇರಿಕಾದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಫಟನೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರದ 13 ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನೇ ನೋಡಿ, ಅವರು ದಂಗೆಯೆಡ್ಡು ಸೇನಗಳನ್ನು ಸಂಫಟಿಸಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸೇನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾದರು. ಇದರ ತರುವಾಯ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲಾಯಿತು.

ನಮ್ಮ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯು, ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಸಾಫಿಸಿದ್ದು ಅಥವಾ ರಚಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಿಶ್ರಯ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅದು ಭಾಗಶಃ ಸತ್ಯ. ಅದರೆ, ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಮಹತ್ವವೆಂದರೆ, ಅದು ಸಬೆ ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ಕ್ಷಾಬಿನೆಟ್ ಮಿಷನ್ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು, ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಖಿದುಗೊಳಿಸಿದ್ದು.

1946ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಇನ್ನೇನು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಗ್ನಿ ವೇಸರಾಯ್ ಅಥವಾ ಗವನರ್‌ ಜನರಲ್ ಲಾಡ್‌ ವಾವೆಲ್ಲರು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 9ರಂದು ಸೇರಲು ಬಿಡಲಾರಿಂದು ಗುಲ್ಬಳಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ತಾನು ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತು. ಆಗ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಹೊರತಾದ ಭಾರತದ ನಾಯಕರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿ, ಬಿಡಲಿ, ತಾವು ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದರು. ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರಾರವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಡುವಿಂದಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಟೆನಿಸ್ ಅಂಗಣದ ಶಪಥವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿದ್ದರು. ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಫಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು, ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕ್ಷಾಬಿನೆಟ್ ನಿಯೋಗವು ಏನು ಹೇಳಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷ ಆಲಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಸಂಸಾಧನಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಗಳು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸಾಧನಗಳ ಮಹಾರಾಜರು 93 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾರತದ ಇನ್ನಿತರ ಸಂಸಾಧನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಆಭ್ಯರಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವ ವೇಳಿಗೆ ಅಂದರೆ, ಫೆಡರಲ್ ಉಪಬಂಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ ವೇಳಿಗೆ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 9ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ, ಈ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ‘ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳ ತರಾವು’ ಮಂಡಿಸಿದ್ದು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 13 ರಂದು ಈ ತರಾವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತರಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ

ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಚಚ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆ ಸಭೆಯ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳ ರಥಾವನ್ನು ಹಾಗೂ ಆ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನಿಯೋಗವು ವಿಧಿಸಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮರೆತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಪಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರು ಎಂದ್ವಿನುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಸಂಸಾಹಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆ ಸಭೆಗೆ ಒಂದಾಗ ಆ ಎಲ್ಲ ಫಟನೆಗಳು ನಡೆದವು.

ಕುಗ, ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆ ಸಭೆಯೊಂದು ಜರುಗುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಇರಲೇಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆ ಸಭೆ ಹೇಗೆ ಆಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂತು? ಎಂಬುದು ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಅಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ 1942 ರಿಂದ 1950ರ ತನಕ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ನಡುವಳಿ ಕಾಲವು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಖಚಿತ ಅಭಿಮತ. ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀ ಅರ್ಟ್ಲೇಯವರು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ನ ಪ್ರಧಾನಿಗಳಾದರು. ಅವರು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕುಗಲೂ ನಾನು ಸ್ವೀಕೃತೈಸ್ತೇನೆ. ಅವರು ಟೋರಿ ಪಕ್ಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಜನರು, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ಭಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಅವರು, ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಏಕ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಆ ಉತ್ತರ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀ ಅಟ್ಲೇ ಅವರು ನೀಡಿದ ಉತ್ತರವೇನು? “ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಜನರು ಭಾರತದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ”. ಇಂಥ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆ ಸಭೆ ಸೇರಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ. ಈ ಸಂವಿಧಾನ ದೋಷರಿಹಿತವಂದಾಗಲೇ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದಾಗಲೇ ನಾನು ಒಂದು ಕ್ಷಣಿಕ್ಕೂ ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೋಷಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ 368ನೇ ಅನುಭೂತಿದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 245, 246, 247, 248ನೇ ಅನುಭೂತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡಿ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಶಾಸನ ರಚನೆ ಅಧಿಕಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಈ ದೇಶದ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಫೆಬ್ರವರಿ 1967ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಾದ್ಯಾದ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಧ್ಯಾಯವು ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಸತ್ತಿಗೆಯೆಂದು ಸಂಸತ್ತು ಸಮರ್ಪಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಗೋಲಕನಾಥ ಮೌಕದ್ದಮೆಯ ತೀವ್ರಾನ ಬರುವವರೆಗೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಧ್ಯಾಯವು ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಸತ್ತಿಗೆಯೆಂದು ಸಂಸತ್ತು ಸಮರ್ಪಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಗೋಲಕನಾಥರ ಮೌಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಫ್ರೋನ್ ಇಷ್ಟೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು 6-5 ಬಹುಮತದ ತೀವ್ರ ನೀಡಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಭಾಗIII ನ್ಯಾ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗದು ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ನನ್ನ ಮಿಶನ್ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಈ ತೀವ್ರನ್ನು ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರವಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿವೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕಂದರೆ, ಸಫ್ರೋನ್ ಇಷ್ಟೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಂಸತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಸಭಾದೃತಕ್ಕರೇ, ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಸತ್ತು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆ ಸಭೀಯನ್ನು ಕರೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ಪದವನ್ನು ನಾನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಕೇಳಲಿಭಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, “ಯಾರು ಸಭೀಯನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು?” ನಮ್ಮ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಸಂಖಲಕರೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಆತ ಸಭೆ ಸೇರಲು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾಪಿತ ಸರ್ಕಾರ, ಸಂಸತ್ತು ಹಾಗೂ ಶಾಸನಸಭೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಂತ ಅಶ್ವಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಸಭೀಯನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕಾದವರು ಯಾರು? ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು 400-500 ಜನರನ್ನು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಕರೆಸಿ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಆದು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಸಭೀಯಿಂದಿನ್ನುಸ್ತುದೇಯೇ? ಅಥವಾ ನಾವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಆದು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಸಭೆ ಎಂದೇನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೇಯೇ? ಅಥವಾ ಗೋಲಕನಾಥ ಮೋಕದ್ವರ್ಮಯೆಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಾದ ಶ್ರೀಸುಭ್ರಾರಾವ್ ಅವರು ನೀಡಿರುವ ಮೋಷಫಾಂ ಸಲಹೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಳಿಕೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಸಭೀಯನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿದರೆ, ಹಾಗೆ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿದ ಸಂಸ್ಯೇಯ ಮಾತ್ರ ಸಂವಿಧಾನವು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದು. ನ್ಯಾಯ ತಜ್ಞರ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ ಈ ಸಲಹೆಯು ಅವೃವಹಾರಿಕ, ಅಸಾಧು ಹಾಗೂ ತಕ್ಷಣೀನ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತು ಇಂತಹ ಕಾನೂನೊಂದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಸಭೀಯನ್ನು ನೇರಿಸಿದರೆ ಆ ಸಭೆಗೆ ಸಂಸತ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೇಯೇ? ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ಘಟಿತ ಸಂಸ್ಯೇಯನ್ನಬಹುದು. ಸಂಸತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಧಾಯವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ನಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಸಂಸತ್ತು ನೇಮಿಸಿದ ಸಂಸ್ಯೇಯಂದು ಸಂಸತ್ತು ಯಾವ ಕಾನೂನಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಶಾಸನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಂದಲಕಾರಿ ಅಲೋಚನೆಗಳು ಹಬ್ಬಿವೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವಿವರಣೆ ನೀಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಸಭೆ ಕರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅಲೋಚನೆಯೇ ಅಸಂಬದ್ಧ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುವ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವೆಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಶಾಸಕಾಂಗ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಇತಿಮಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಕಾರಣಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲಿಭಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ಈ ವಿವರಾದ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಪರಿಸರಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಾರಿ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸ್ತೇವೆ. ನಾನು ನನ್ನ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ನಂತರ ಮುವ್ಯಿಮಂತ್ರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ದೂರು. ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕುಂದುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯ ಅರ್ಥ ಒಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ದೊರಕುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದುಹಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯವಿದ್ದರೂ ಸಹ, ನನಗೆ ಈವರೆಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಯಾರೂ ನಿಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಗಳು ಕೇಂದ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ ದೂರುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಇನ್ನಿತರ ಒಕ್ಕೂಟಗಳಾದ ಅಪೇಕ್ಷಾ, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಆಸ್ಯೇಲಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬಹುದು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸೋರಿಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸರ್ಕಾರ ಬಲಿಷ್ಠ ವಾಗಿದೆಯಂಬ ದೂರನ್ನು ಪಡೇವೇ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಒಕ್ಕೂಟಪ್ರೋಂದರ ಏರುದ್ದಿಂಥ ದೂರುಗಳು ಕೇಳಿಬರಿದಿರುವ ಒಕ್ಕೂಟಪೆಂದರೆ ರಷ್ಯಾ ಒಕ್ಕೂಟ. ರಷ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನದ ಒಂದು ಅನುಷ್ಠೇದದತ್ತ ತಮ್ಮಗಮನ ಸೇರಿಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಅನುಷ್ಠೇದದ ಪ್ರಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾಸ್ಯೋದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆಡಿತ ನಡೆಸುವಂಧವರು ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಸೋಂಬಿಯತ್ತೊ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಫಟಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಯ-ವ್ಯಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಕರಾರುಗಳು/ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿಕಾಧಿಕಾರ ಸ್ವರೂಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಗೊಂದಲಗಳು ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ವಿಷಾರ.

ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವವರನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿಬಯಸುವೇನೆಂದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ಏಳನೇ ಪ್ರಡ್ಯೂಲಿನ 1ನೇ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು 7ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯ 2ನೇ ಪಟ್ಟಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ, ಈವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಸಹ ನಾನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, 1ನೇ ಪಟ್ಟಿಯ ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಮೂದನ್ನು 2ನೇ ಪಟ್ಟಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ. ಮಾನ್ಯರೇ, ತಾವಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಈ ಸದನದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೇ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವಿರಾ? ಹಾಗೆಯೇ ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿರಾ?

ఈ మిత్రరు ఈ విషయగళన్న రాజ్యక్షేత్ర సంబంధిసిద విషయగళన్నాన్నిసబేచేందు ప్రాయశః ఒష్టపుదిల్ల. ఆదరు, ఆదాయ తెరిగేయన్న రాజ్యక్షేత్ర వ్యవాయిసోఎ ఎన్నిఖమదు. ఆదరు, ఈవరగొ యారూ హాగేందు హేళల్ల. అభివృద్ధి హోందిద రాష్ట్రవాద స్థితిర్హాల్యాండినల్లి పద్ధతియంత ఆదాయ తెరిగేయ జవాబ్దారి రాజ్యగళిగ హోదరే ఆదరు పరిణామవేనాగటకుదెందు ఒందు క్షోమాదరూ విచిర మామువిరా? మాన్యరే, నాను, 1961రల్లి రచిసిద్దు 3సే విత్తియ ఆయోగద సదస్యనాగిద్దాగ్ నాను కండుచోండిద్దేనేందరు, ఆదాయ తెరిగేయ శేకడు 80 భాగ సంగ్రహవాగిద్దు ముంబ్యే హగొ కల్పత్వ మహానగరగళింద మాత్ర. సంవిధానద 280సే అనుఛీదద మేరగే రచితవాద ఆ ఆయోగ సంగ్రహవాద ఒట్టు ఆదాయ తెరిగేయల్ల శేకడు 75 రింద 80 భాగవన్న జనసంబ్యేయన్న ఆధరిసి ఎల్ల రాజ్యగళిగి హంచికే మాడిరెందు శిండితవాగి హేళిదే. ఇదు రాజ్యగళిగి సంబంధిసిదంత ఒందు రీతియ సమాజవాది సిద్ధాంత. విత్తియ ఆయోగద సలహాగటన్న మహారాష్ట్ర హగొ పత్రిమ బంగాళ సకారగళు సతతవాగి వియోధిసుక్తు ఒందివే. యావ రాజ్యగళింద తెరిగేయన్న సంగ్రహిసలాయితో ఆ రాజ్యగళిగే ఈ పాలన్న చోడబేచేందు అవరు ఒత్తాయ మాడిద్దారె. ఈగ ఆదాయ తెరిగి రాజ్యక్షేత్ర సంబంధిసిద విషయవాదరే, పత్రిమ బంగాళ హగొ మహారాష్ట్ర రాజ్యగళిగి ఆదాయద సింకపాలు దొరచుత్తదే. నన్నదే రాజ్యవాద కేరళక్షేత్రిసువుదు దొడ్డ సోసై. ప్రాయశః: ఇదు తమ్మ రాజ్యదల్లు ఇదే పరిష్కితి. ఈగ తెగేదుహండిరువ నిధానర రాష్ట్రద హితద్యష్టియింద ఆత్మత్తమవాదద్దాగిదే. ఆదాయ తెరిగేయన్న ఒట్టిగే శేఖరిసి రాజ్యగళిగి ఆవర జనసంబ్యేయ ఆధారద మేలే హంచువుదు, ఎరడు మూరు రాజ్యగళిగి హూరతాగి మిక్కెల్లా రాజ్యగళిగి అనుషూలకర వ్యవస్థ. 1936రల్లి రూపితవాద కేలవు సూత్రద కారణదిందగి ఈ వ్యవస్థయ బగ్గె సంవిధాన రచన సభియ ఆలోచనేగే సలహ మాడలాయితు. ఈ వ్యవస్థయన్న రూపీసిద్దు 1935ర కాయిదెయు జారియల్దాగ్గ, వసూలాద ఆదాయ తెరిగేయింద వ్యాప్తాగి కేంద్రవ అనుషూలకర వ్యవస్థ. హేగే నీడిచేకు ఎంబ విచారంల్లి వివిధ వ్యాప్తాగిల్లి వియోధాబూసగల్లాడ్ల సందభాదల్లి నేయమయార ఎంబ హేసరిన అధికారాస్తజ్ఞరు నీడిద్ద తీవ్రస్సు ఆధరిసి విత్త ఆయోగగళు కాయి నడ్డిసివే.

ಸನಾನ್ಯಾರೇ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಂತ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ತಂದು ಕೊಡುವ ಮುಖ್ಯ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಅಭಿವಾರಿ ಬಾಬತ್ತು. ಈ ಉತ್ತರದೂ ಸುಂಕವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸರಹಗಳನ್ನು ಉತ್ತರದಿನುವುದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಮಾರಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಹೋರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಸುಂಕವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಣ (ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ)

ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಅಬಿಕಾರಿ ಬಾಬತ್ತನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಬಯಸುವರೇ? ಆಗಲೂ ಸಹ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ 1ನೇ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ 2ನೇ ಪಟ್ಟಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೆಲವೇ ಮುತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಉಳಿತು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಡೆ-ತಡೆಗಳೇನು? 36ಇನೇ ಅನುಷ್ಠೀದರ ಮೇರೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಬಂಧವೇನು? 1ನೇ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ 2ನೇ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು? ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಚಿಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಕರಡನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ಹೊರಲು ಸಿದ್ಧಿಸ್ಥಿರ್ದೇನೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇನೂ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಭಾರವಲ್ಲ.

ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ, ಹಲವು ಪಕ್ಷಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ರರಾವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಾಗಲೇ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಂಥ ಪ್ರಜಾಸತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಾಗಲೇ “ಪಕ್ಷ” ಎಂಬ ಪದ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂಗೆತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವುದೇ ಅನುಷ್ಠೀದರಲ್ಲಿ “ಪಕ್ಷ” ಶಬ್ದದ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ, “ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ” ಶಬ್ದದ ಬಳಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳ ಹಕ್ಕು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಹಕ್ಕು, ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ಸಂವಿಧಾನ 75(3)ನೇ ಅನುಷ್ಠೀದದಿಂದ ಉಧ್ಘಾಟಿಸುತ್ತವೆ.

“ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು”

ಸಂವಿಧಾನದ 75(3)ನೇ ಅನುಷ್ಠೀದದಲ್ಲಿ ಆಡಕವಾಗಿರುವ ಈ ತತ್ವದಿಂದ ಬಹುಶ: ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು, ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು “ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವು ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು” ಎಂಬ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ. ನಾವು ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೂ ಆದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಲಾಗೆದು. ನಾವು ಸಂವಿಧಾನದ ಕರಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಹೊಸ ಪಕ್ಷಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಪ್ರಥಾನ ಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪ್ರಥಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಘರ್ಷ, ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಗಳಂಟಾಗಿರುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ತೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಬೇಳೆದು ಬಂದಿದೆ. 1967ರ ಚಿನ್ನಾವಣೆಗಳ ನಂತರ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳನ್ನು ವಚಾ ಮಾಡಿರುವುದು, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಗೊಂದಲಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ಈ ಮಾದರಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರೀ ಸರ್ಕಾರಗಳು 1935ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯಿದೆಯ ಮೇರೆಗೆ 1937ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಾದವು. ಅದಾದ ತರುವಾಯ 1937ರಲ್ಲಿ, 1946, 1952, 1957 ಹಾಗೂ 1962ರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 1969ರ ಮುನಿ-ಮಹಾಉನಾವಣೆಗಳ ಅನಂತರ ಪ್ರಾಯಶ: ಸಾವಿರದೊಂದು ಬಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಘಾಟಿಸಿರಬಹುದು. ಇದು ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಜಾಸಾಹಸದಲ್ಲಿ 1967ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಸಂಪೂರ್ಣನಂದರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷವಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ನಾಯಕರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಅಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಿಂತ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರೆ, ಅಹ್ವಾನ ನೇಡಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇಲಿಯಂದಾಗಿ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಳ್ಕಾಕೆ ವಿಧಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಅಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದ ತಪ್ಪೇನ್ನಾವುದಾದರೆ, ನಾನು ಈಗ ಓದುತ್ತಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ “ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂಬ ಅನುಷ್ಠಾನವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೊರಾಟ ಮಾಡಲು ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸದನ ಸೇರಿದ ದಿನ ಸಂಯುಕ್ತ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಸರಳ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅದರ ಗುರಿ ಈಡೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆಂದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸ ನಡೆದವು. ಸಂವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೇರಡನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಸಿದ್ದರೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಾನ್ಯರೇ, ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನಂದರೆ, ಈ ತರಾವಿನ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಿಷಯ ದಿಕ್ಕುದೊಂದಿರುತ್ತಿದ್ದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರನ: ಕರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆರಾವಿನ ಪಠ್ಯ

“ಪ್ರಸಕ್ತ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದೆರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಇದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಸಂವಿಧಾನದ ವಿವಿಧ ಅನುಷ್ಠೀದಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ಯುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕತೆ, ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ ಹಾಗೂ ನಿವೃತ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಭಾತ್ಯತ್ವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ದೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜವಾದ ಮತ್ತು ಜನತಂತ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯ ಅವೇಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸದನವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಿದ್ಯುಪಡಿಗಳನ್ನು ತರುವಾಗ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಸಭೆಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸದನವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ:

- (1) ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾಲನೆ;
- (2) ಕೇಂದ್ರ/ ರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಸಕಾಂಗ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಾಂಗಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವುದು;
- (3) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯ;
- (4) ಭಾರತದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಲಿಪಿ ಹಾಗೂ
- (5) ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳು.”

III

*ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಂವಿಧಾನ

ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಮನೋದೇಶ. ಈ ಸದನದ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮನೋದೇಯ ಚಚ್ಚೀಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಸಮಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮನೋದೇಯ ಮಹತ್ವವೇ ಕಾರಣ. ಇದು ಅಧಿಕೃತ ಮನೋದೇಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಇದನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತು ಅದನ್ನು ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರ ಜಂಟಿ ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ఈ మసూదె ఒందే వాక్కాగిద మసూదేయాదరూ సహ, ఇదు సంఖిధానకై తిద్దుపడి మాచువ సంస్తీన అధికారద కాగూ హక్కిగి సంబంధిసిద్దాగిదే. బేరె మాతుగల్లల్ని హేళుపుదాదరే, ఈ మసూదేయ ఏపయ కేవల ఒందు వాక్కాద తిద్దుపడియాదరూ ఇదు సంఖిధానవన్ను తిద్దుపడి మాచువ అధికార అధిష్టాన తత్త్వగాళిగి అన్యయాగుతదే.

ಸಂಸ್ತಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವಿರಚೇಕೇ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ತಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಈ ಮಸ್ತಾನೆಯ ವಿಷಯ.

36ಗೆ ಅನುಭ್ಯೇದವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ 36ಗೆ ಅನುಭ್ಯೇದದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು, ಸಂಸತ್ತು, ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಉಳ್ಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಹ ಹೇಳಿವೆಯೇಂದೇ ಈ ವರ್ಷದ ಫೆಬ್ರವರಿ 27ರಂತಹ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಇದು ಸಂಪ್ರೇಧನಾನಿಕ ವಿವರ. ಈ ಕುರಿತ ಚೆಚ್ಚಿಯು ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಸಂಪ್ರೇಧನೆಯೇ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ತಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ.

ಸಂಸ್ತು, ತನಿಗಿರುವ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ದಟ್ಟವಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, 21 ಬಾರಿ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಿದ್ಯುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ 21 ತಿದ್ಯುಪಡಿಗಳಾಗಿರುವದರಿಂದ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜ ಇರಬಹುದು. ಮೂರು ತಿದ್ಯುಪಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ತಿದುಪಡಿಗಳು ವಿವಾದ ಇರದಂತಹ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ನಮು

*ಸಂಪಿಠಾನದ 368ನೇ ಅನುಷ್ಟೀರವನ್ನು ತಿಳ್ಳುವಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೊರಿ ಶ್ರೀನಾಥ ವೈ ಅವರು ತಂದ ಸಂಪಿಠಾನ (ತಿಳ್ಳುವಡಿ) ಮಂಗಳದ್ಯು ಬಗ್ಗೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಕ್ಷರಿಸಿದ್ದರು: ಓರ್ನಿಂಗ್‌ಎಂಬ್‌ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ 21, 1967 ನಿಂದ 12770 - 12794.

ಸಂವಿಧಾನವು 395 ಅನುಭೇದಗಳು, 8 ಫೆಡ್‌ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸರ್ವಿಸ್‌ಆರ್‌ವಾದ ದಾಖಿಲೆ. ನಾವು ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ರೂಪಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೀಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಿವೆ. ಹಾಗೀ ಇದನ್ನು 21 ಬಾರಿ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇತ್ತೀಚಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಿಂಧಿ ಭಾವೇಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಫೆಡ್‌ಲಿಗೆ ನೇರಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಸರ್ವಾನುಮತದ ತಿದ್ದುಪಡಿ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನೂ ಸಂಸತ್ತು ಮಾಡಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ನೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. 1, 4 ಮತ್ತು 17ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಸದನ, ದೇಶ, ಹಾಗೂ ಜನತೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಂದು ಒಳ್ಳಿಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ 31ನೇ ಅನುಭೇದವು ಪ್ರಥಾನ ಮಾಡಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿವೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳೆದ 16-17 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತು ಮೂರು ಬಾರಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿತು. ಗೋಲಕನಾಧ್ರ ಮೌಕದ್ದಮೆಯ ಬಹುಮತದ ತೀವ್ರಗಾರರಲ್ಲಾಬ್ಧರಾಗಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಹಿಡಾಯತುಲ್ಲಾ ಅವರು ಅಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು IIIನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ತೀರ್ಣಿತಿದ್ದರು ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಣ್ಣಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇತರ ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲು ಈ ಸದಸ್ಯ ಬೇರಾವುದೇ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಹಿತಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಸದಸ್ಯ ಮಾಡಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ನ್ಯಾಯಸಮೃತವೆಂದು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಹಿಡಾಯತುಲ್ಲಾ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಒಳ್ಳಿಯವೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರ ಅನಿಸಿಕೆ. ಒಂದರು ಬಾರಿ 15ನೇ ಅನುಭೇದವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಅಸಭ್ಯವಾದುದೇನಲ್ಲ. ಅದು 13ನೇ ಅನುಭೇದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದ್ದ ಇರುವುದು ಉತ್ತಮ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 16ನೇ ಅನುಭೇದವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 19ನೇ ಅನುಭೇದವು ನೀಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಷ್ಟವ ಭದ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಹಿತದ್ವಷ್ಟಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ. ಆ ಸದರಿ ಅನುಭೇದವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಹಿಡಾಯತುಲ್ಲಾರವರು ನ್ಯಾಯಯುತ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ತೀವ್ರ ನೀಡಿದಾರೆ.

ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದದ್ದು 1951ರಲ್ಲಿ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಾನು ಉದ್ದರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೊದಲ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ. ಇದನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾ ಅಂದಿನ ಪ್ರಥಾನಿಯವರು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತೇಪೆ ಹಾಕುವಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಮಸೂದೆಯ ಧೈಯೋದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಕಾರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇಕೆಂದರೆ, ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು

ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ರಾಜ್ಯನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ 37ನೇ ಅನುಭೀದದ ಉಪಬಂಧದತ್ತ ನಾನು ಸದನದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲೇ ಬೇಕು. ಅದು ಹೀಗಿದೆ.

“ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೊಳಿಸತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಅದರೂ, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ತತ್ವಗಳು ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಾಯಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕುದ್ದು”.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೊಳಿಸತಕ್ಕುದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಮೊದಲ ಭಾಗದಕಡೆ ನಾವು ಹೇಳು ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹೇಳಕೆಯ ಅರ್ಥವೇನು? ಹಾಗಾದರೆ ನಾಗರಿಕನೊಬ್ಬಿ ಸಪೋರ್ಟ್‌ಎಂಬ್ರಿಂಟ್ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಾಶವಿಲ್ಲವೇ ಅಥವಾ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಶಾಸಕಂಗಡ್‌ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವಂತೆ ಕೋರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ಇವು ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಾಯಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ 37ನೇ ಅನುಭೀದ ಹಾಗೂ ಇತರ ಅನುಭೀದಗಳು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯ ನಾಗರಿಕರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಹಾಗೂ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಲೋಕಸಭೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಶಾಸನಸಚಿವಿಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಮಹಾದೇವ ದ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಯಶ್ಸಿಸಿದರೆ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಮೂರು ಬಾರಿಗೆ ಅಂದರೆ, 1, 4 ಹಾಗೂ 17ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಹುತೇಕ ಪಕ್ಷಗಳು ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಬೇಕು, ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಹಿತದ್ವಿಷಯಿಂದ ವೊಟಿಕು ವೂಡಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಗೇಣೆದಾರರು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕನೊಬ್ಬಿ ಹೊಂದಬಹುದಾದ ಆಸ್ತಿಗೆ ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪತ್ತೆವೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪತ್ತೇವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ತತ್ವಗಳು

ರತ್ನವ್ಯಾ ನಮ್ಮಡಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯತತ್ವರಾದಾಗ ಈ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಈ ಸನದ ಅಂಗೀಕರಿಸಿತ್ತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾದಾಗ ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಸಿಂಧುತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಿಸಿತ್ತು, ಅದೂ ಸಹ ಸಹೋಚ್ಚೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ಚೆಚ್ಚಿತವಾದ ಶಂಕರಿ ಪ್ರಸಾದ್ರ ವಿರುದ್ಧ ರಾಜ್ಯ ಮೌಕಧ್ಯಮೆಯಲ್ಲಿ 31ನೇ ಅನುಭೀಕ್ಷಿತ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರದತ್ತವಾಗಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಸತ್ತಿಗಿದೆಯೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಎದ್ದಿತ್ತು. ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು 13ನೇ ಅನುಭೀಕ್ಷಿತ ಮೇರೆಗೆ ಕಾನೂನಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಇದು ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ದವವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಸತ್ತು 368ನೇ ಅನುಭೀಕ್ಷಿತ ಮೇರೆಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಅದು ತನ್ನ ಸಂಖ್ಯಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ತನ್ನ ಶಾಸನ ರಚನೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದ್ದಿತ್ತು. ಸಹೋಚ್ಚೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಏವರು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರ ಪೀಠ ತನ್ನ ಸರ್ವಾನುಮತದ ತೀರ್ಣಿಸಲ್ಪಿಗೆ ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಇದಾದ ತರುವಾಯ 45ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಲಾಯಿತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಹಿಡಾಯತುಲ್ಲಾರವರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಣಿಸಲ್ಪಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 19ನೇ ಅನುಭೀಕ್ಷಿತ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಘನವೆತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರು. ರೋಮೇಶ್ ಧಾರ್ಮರ್ ವಿರುದ್ಧ ಮದರಾಸು ರಾಜ್ಯದ ಮೌಕಧ್ಯಮೆಯಲ್ಲಿ “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಂತಿಭಂಗ”ವು “ರಾಜ್ಯದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತದೆ” ಎಂಬ ಪದಾವಳಿಯ ಅರ್ಥ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ 19ನೇ ಅನುಭೀಕ್ಷಿತಕ್ಕೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಸಂಸತ್ತು ಉತ್ತಮಾಷ್ಟ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನು, ಹಲವಾರು ಜನ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಉತ್ತಮಾಷ್ಟ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎನ್ನುವ ಪದಗಳನ್ನೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 31ನೇ ಅನುಭೀಕ್ಷಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಂತೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಹಿಡಾಯತುಲ್ಲಾರವರು ಈ ಅನುಭೀಕ್ಷಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಂತೆ “ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು ಅಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ತತ್ವ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿವರಿಸಿಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ನಾವು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ, 31ನೇ ಅನುಭೀಕ್ಷಿತವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಿಯಸಿದರೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಈ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು.

ಕಳೆದ 17 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಾಡಿದ 21 ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಿಟನಿನ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಾಸನವನ್ನು

ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಂಸತ್ತಿನ ಶಾಸನ ರಚನಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಾಗಲೀ, ಮಿತಿಗಳಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ.

ಜನತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗೆಬಡಿಯಲು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಆರೋಪಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರಗಳು ಇಂದಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನದ ಕೆಲವು ಉಪಭಂಧಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮೀ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮೂರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀನಾಥ ವೈ ಅವರ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಉಪಭಂಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಲ ಮರೆತುಬಿಡಿ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಮಿಶ್ರರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವ ಉಪಭಂಧಗಳು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೇ ಆಧವಾ ಇರಬಾರದೇ ಆಧವಾ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗದ ಕರಿಂಬಾದ ಸಂವಿಧಾನ ನಮಗೆ ಬೇಕೇ? ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಹಕ್ಕು ಇರಬೇಕೆನ್ನುವುದಾದರೆ, ಆ ಹಕ್ಕನ್ನು, ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾಗಿರುವ ಶಾಸನ ರಚನೆಯ ಉಳಿಕ ಅಧಿಕಾರಳು ಬಿಡಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ಸರಿಯೇ? ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಉಳಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮಡುಕಲೇಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಮುಖವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವ ಒಂದು ಉಪಭಂಧವಿದೆ. ಶ್ರೀನಾಥ ವೈ ಅವರು ತನ್ನ ಮನೂದೆಯ ಮೂಲಕ ಆದನ್ನು ತಾನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವಂತಿದೆ. ಪರಿಗೋಳಿಸಬೇಕಾದ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು ಇವೆಯಿಂದ ನಾನು ನುಬಿದ್ದೇನೆ. ಜಂಟಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಲಂಕುವವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಮುಚ್ಚಿತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖಾತರಿಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದೇಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ನಿರೂಪಣೆ ಉಳಿ ಶ್ರೀ ನಾಥ್ ವೈ ಯವರ ಮನೂದೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ತರಬಹುದು.

11 ಮಂದಿ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ನೀಡಿದ ತೀಮಾನದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮುಂದೆ ತೇಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥಂ ರವರು ಬೇರೊಂದು ದಿನ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಆಜ್ಞಾದಾರರು ಹಾಜರಾಗದ ಕಾರಣ ಅವರ ಮೌಕದ್ದಮೆಯು ಅವಸಾನವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಎಲ್ಲ 11 ಜನ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಒಪ್ಪಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಆಜ್ಞಾದಾರರು ಮೌಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ. 11 ಮಂದಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರ ವೈಕಿ 5 ಮಂದಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರು ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅಧಿಕಾರವು 368ನೇ ಅನುಭ್ರೀದದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಐವರು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರು prospective Over Ruling ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಹಿಡಾಯತಲಾರವರು ಐವರೊಡನೆ ನೇರಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಹಕ್ಕು ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಭ್ರೀದ 368ರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಂದ 17ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ (2)ನೇ ಪ್ರಕರಣವು ಸರಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಆಗಿರುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಿದೆ. ನಾನು ತೀರ್ಥಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಪಿಠಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂಪಿಠಾಯೇ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ಒಹುಮತದೊಡನೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾವನೆ ಮುದಿದೆ. ಹನ್ನೊಂದು ಮಂದಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರ ವೈಕಿ ಬಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದವರು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಹಿಡಾಯತುಲ್ಲಾ.

ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಬ್ಬಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ. ಒಹುಮತದ ತೀರ್ಥಾನವು ಚಾಲ್ಗೆ ಬಂದರೆ, ಸಂಪಿಠಾನದ ಅನುಭ್ರೀದ 368ರ ಮೇರೆಗೆ ಅಂಗಿರಿಸಿದ ಮುಸೂದೆಯೂ ಕಾನೂನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂಸತ್ತು ನೇರವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗದ ಸಂಪಿಠಾನಾತ್ಮಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅಂತಹ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಈ ಎಲ್ಲ ತೋಂದರೆಗಳು ಅಲ್ಲಿವೆ.

ಪ್ರಸಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನಂದರೆ, ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಸಂಪ್ರೇಧಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳಿವೆಯೇ ? ಎಂಬುದು. ನಾನು ಈ ಸದನದ ಸಂಸ್ಥೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೆನಪಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ರೋವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹಾಲ್ ನಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆ ಸಭೆಯು ತನ್ನ ಸಂಪ್ರೇಧಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚೆಲಾಯಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀ ಮಾವಲಂಕರ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಲ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಈ ಸದನವು ತನ್ನ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚೆಲಾಯಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಮುಲ್ಲಾರವರು ಆ ದಿನ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಹಳ ಮಹತ್ತ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಕೆಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಸಂಪ್ರೇಧಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚೆಲಾಯಿಸಬಹುದು, ಮತ್ತು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ಶಾಸನ ರಚನಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಚೆಲಾಯಿಸಬಹುದು. ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ಸಂಪ್ರೇಧಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚೆಲಾಯಿಸಬಹುದೆಂಬುದು ಅನುಭ್ರೀದ 368ರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸಂಸತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ಸಂಪ್ರೇಧಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚೆಲಾಯಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಆ ಅನುಭ್ರೀದದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಶ್ರೀ ನಾಥ್ ಪ್ರೇ ಅವರ ಮುಸೂದೆ ಕೇಳುತ್ತದೆ. 13ನೇ ಅನುಭ್ರೀದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರಬಹುದಾದ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಶಾಂತ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ವಾತಾವರಣಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಸೇರಿದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಜಂಟಿ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತರುವಾಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ವರದಿ ತಯಾರಿಸೋಣ.

III

*ರಾಜ್ಯಸಚಿಗೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನ
ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಅಧಿಕಾರ

ಅತ್ಯಿಕವಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲ ನಾಮಕರಣಗಳು ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ
ರಾಜಾಶ್ರಯವಿದ್ದಂತೆ. ಅನುಭೀದ 80ರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವ ವರ್ಗಗಳಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ 12
ಮಂದಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಅದು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರ ಕ್ಷಮೆಯಿಂದ
ಆದ ನಾಮಕರಣವಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಪೂರ್ಣಾಧಿಕಾರವನ್ನು
ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಧೀಮಂತರೆನಿಸಿರುವ
ನೂರಾರು ಮಂದಿಯಿಂದ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದು ಒಬ್ಬಬ್ರಹ್ಮನ್ನು ಮಾತ್ರ.
ಹಾಗಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆಶ್ರಯ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ನಾವು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಚಿಯಲ್ಲಿ ಚೆರ್ಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ
ರಚನಾ ಸಚಿಗೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತತಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತಿಗೆ ಖಾತರಿ
ನೀಡುವ ಆಶಯ ಇತ್ತು. ಅದರಂತೆ, ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಆಧಾರದ
ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನಸಚಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಲೋಕಸಚಿಗೆ ನಾಮಕರಣದ ಅವಕಾಶವನ್ನು
ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯವಾಲರು ತಮಗೆ ದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳ
ಮರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ದೃಷ್ಟ್ಯಾಂತಗಳಿಧಿರಬಹುದು.

ರಾಜ್ಯಸಚಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾಮಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ
ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ನಾವು ಐರ್ಲೆಂಡ್ ಗೌರಾಜ್ಯದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ
ರಚನಾ ಸಚಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಸರ್. ಬಿ.ಎನ್.ರಾವ್ ಅವರು
ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಐರ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತಿತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಐರ್ಲೆಂಡ್
ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದರು.
ಆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ
250 ಸದಸ್ಯರಿರುವ ಸದಸ್ಯಕ್ಕೆ 12 ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಂದರೆ, ಸದಸ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು
ಶೇ 4-5 ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ
ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಸದಸ್ಯಕ್ಕೆ ಈವರೆಗೂ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವರವರ
ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರು ಹಾಗೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡೆ. ಇಂತಹ
ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ನೇಗೆ ನೀವು ಬಯಸುವುದಾದರೆ ಹಾಗೂ ಇಂತಹ ಗೌರಣನ್ನು ಮೇಲ್ನೇ
ಹೊಂದುವುದು ಸಾಗುತ್ತಾಹುವಾಗುವುದಾದರೆ, ಇಂತಹ ಉಪಬಂಧವು ಒಂದು ಅರೋಗ್ಯಕರ
ಉಪಬಂಧವಾಗಿದೆ.

*ಶ್ರೀ ಸ.ಿ. ದೇವಾಯಿ ಅವರ ಸಂವಿಧಾನ ತಿಳ್ಳುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ
ಮಾತನಾಡುತ್ತ; ಲೋಕಸಚಿ ಚರ್ಚೆ; 21 ಫೆಬ್ರವರಿ, 1969 ಸ.ಿ. 332-38.

ಈಗ, ತಾವು ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಾಜ್ಯಶ್ರಯವನಿನುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದವರು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಸದಸ್ಯ ಬಲದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಯಾವುದೇ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಚ್ಚಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ಕೇರಳದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿನ ಯುನ್ನಿತೆಡ್ಡು ಪ್ರಾಂತೋನೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಅವರು ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಣಿಸ್ತು ಮುದುಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕೂಡ ಅದ್ವೈ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಾಂಸ್ಕಾರಿಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಕೃಪಾಶಯದಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ.

ಈಗ, ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದ ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಗೌರವನಿತಿ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಒಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೃಪಾಶಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗಾಗಿ, ಎಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ನಾಮಕರಣಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇರುತ್ತವೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಆಶ್ರಯದ ಅಂಶಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಘನವೆತ್ತೆ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವಕೆಯಿಂದ ಸದನದ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಹಳವು ಬಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಶಾಸನ ರಚನೆ ಪ್ರಮೀಳ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಅನುಭವವಿರುವ ಹಾಗೂ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಲೋಕಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಕೌಲ್ಳಾರವರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅಮೋಫ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ದಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಕಾಣಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಒಹು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿ ಲೇಖಿಕರು, ಕವಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರೋ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಮೈಧಿಲಿ ಶರಣ ಗುಪ್ತರ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕವಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ವಾಚಿಸದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಇದು ಘನವೆತ್ತೆ ಲೇಖಿಕರು, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಸದನಕ್ಕೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ವಿಧಾನ.

ಮಾನವ ಪ್ರಥಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡರೆ, ಆತನೇ ಏಕೆ? ಬೇರೊಬ್ಬನೇಕಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ದ್ವಷ್ಟ

ವಾಗಿಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಿನ್ಯತಮಾದ ನ್ಯಾಯಪೊಂದಿದೆ, ಆದು ಅಶೋಕವನಿಕಾನ್ಯಾಯ. ಸೀತೆಯು ಲಂಕಾಯ ರಾಷಣನ ವನಪೊಂದರಲ್ಲಿ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿದ್ದ ಅಶೋಕವೈಕ್ಕದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದುದನ್ನು ವಾಲ್ಯೋಚಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸೀತೆಯನ್ನು ಅದೇ ವೈಕ್ಕದ ಕುಳಿತಿದ್ದಳೆಂದು ವಾಲ್ಯೋಚಿ ಹೇಳಿದ್ದೇಕೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿದರೆ ಹೇಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು? ವಾಲ್ಯೋಚಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳೆಂದು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ಮರದ ಕೆಳಗಡೆಯೇ ಸೀತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳೆಂದು ವಾಲ್ಯೋಚಿ ಏಕ ಹೇಳಿದ ಎಂದೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಹಲವಾರು ನ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅಶೋಕವನಿಕಾನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ, ನೀವು ಸಂಭಾವಿತರೂ ಪ್ರಮೀಳಾರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ‘ವ’ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ, ‘ಇಹ! ನೀವು ಆತನಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ’ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ನೀವು ‘ಬಿ’ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಸಹಾ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನಿಯನ್ನು ಎತ್ತಬಹುದು.

IV

*ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ಸಂಸದೀಯ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು

ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಾಯಿತೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ತಾವು ನನಗೇ ಅವಶಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. 1970ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ೩ರ ದಿನದಂದು ಈ ಸದಸೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಈ ವಿಷಯ ಸದನದ ಕಲಾಪ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ವಿಷಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನನಗೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸನಾತ್ನ ಸದಸ್ಯರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಧುಲಿಮೆಯೇ ಅವರು, ಈ ವಿಷಯವನ್ನೆತ್ತಿ ತಾನು ಈ ನೋಟಿಸನ್ನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಅನುಷ್ಠೀದ 105ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿನಾಯಿತಿ (Absolute Immunity) ಇವೆಯೆಂದೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಏನನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ಉಳ್ಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ 105ನೇ ಅನುಷ್ಠೀದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ಅಣಾನಿಕ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅಣಾನಿಕ ಜನರಲ್ ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಪಕ್ಷಕಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಕ್ಷೀಲರು ಅಜ್ಞ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಉಳ್ಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವ್ಯವಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಕಾರನಾಯಿತು. ಸಂಸತ್ತೀ ಸದಸ್ಯರು ಸದಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ 105ನೇ ಅನುಷ್ಠೀದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಕ್ಷಣೆ ಇರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಗೆ ಅರಿವಿದೆಯೆಂದು ಉಳ್ಳನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಆ ವಾದವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಿತು. ಆ ಮೌಕದ್ದಮೆಯ ವಾದಿಯ ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಬಯಸಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಉಳ್ಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆತನ ಮೌಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲ್ಯವನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯ ಇದೆಯೆಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅನುಥಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟವು ಉಳ್ಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟವು ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕಾರನಾಯಿತು.

ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಸಹ ಹಾಜರಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ನಾನು ಅಣಾನಿಕ ಜನರಲ್ ಅವರಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ್ಯಾದ್ದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಾವುದೇ ರೂಲಿಂಗ್ ನೀಡಬಾರದೆಂದು ಅಧವಾ ಯಾವುದೇ

*ಕೆಲವು ಸಂಸತ್ತೀ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೋಟಿಸು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲನ ಸಂಬಂಧ ನೋಟಿಸು ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೊಣ್ಟಿ ಸಮನು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಸನಾತ್ನ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ವಿಫಲರಾದ ಬಗಿನ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾದಿಶರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲವೊಂದು ಚೀಕಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಲೋಕಸಚಿವೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ನಿಯಮ 377ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಲೋಕಸಚಿವಾಗಳು: 22-4-1970 ಸಿ.ಸಿ. 238-258.

ತೀಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಆ ದಿನ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಶಾರ ಅಟಾನಿಂ ಜನರಲ್ ಅವರು ನಿನ್ನೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಿಮ ತೀಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮೋಕಢ್ಟಮೆಯು ಏಪ್ರಿಲ್ 29 ರಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬರಲಿದೆ.

ಸಮನುಗಳು ಹಾಗೂ ನೋಟೀಸ್ ಆಫ್ ಲಾಡ್‌ಪ್ರೈಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಂದಲಗಳಿವೆ. ನೋಟೀಸಿನ ಪ್ರತಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಮನೆಂದಾದರೂ ಕರೆಯಲಿ, ನೋಟೀಸೆಂದಾದರೂ ಕರೆಯಲಿ ಎರಡೂ ಒಂದೇ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸಮನುಗಳೂ ಸಹ ಮೋಕಢ್ಟಮೆಯ ವಿಚಾರಕೆಯನ್ನು ಇಂತಹ ದಿನದಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವಂತಹವಾಗಿರುತ್ತವೆ; ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ನೀವು ಹಾಜರಾಗಬಿಯಿಸಿದರೆ ಹಾಜರಾಗಬಹುದು. ಹಾಜರಾಗದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೋಕಢ್ಟಮೆಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ತೀಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಮಧುಲಿಮಯೆಯವರು ಓದಿದ ನೋಟೀಸು ಕೂಡ ಆದೇ. ಈ ಸದಸ್ಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ನನ್ನದು ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪಾತ್ರವಿತ್ತು. ಒಂದು:- ಸಂಸತ್ತೊ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ; ಸರ್ಕಾರದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ಸಂಸತ್ತಿನ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷವುಂಟಾಗಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಕರ್ತವ್ಯ.

*

*

*

*

ಅಟಾನಿಂ ಜನರಲ್ ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಸದನದ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಉಪಭಂಗಳತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನ ಸೇಳಿದು ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾತಿಯಾಗಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಟಾನಿಂ ಜನರಲ್ ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅಟಾನಿಂ ಜನರಲ್ ರವರನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಕರೆಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ; ಯಾರೂ ಆದನ್ನು ಬಯಸಿಲ್ಲ; ಯಾರೂ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಲ್ಲ.

ತಾನಾಗಿಯೇ ಸದನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಒಂದರೆ ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಇಂದು ನನ್ನ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಸುಭ್ಯಯ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ನಡುವೆ 105ನೇ ಅನುಭೂತಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಭಿನ್ನಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಸಂಸತ್ತೊ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಿಭ್ಯಾಸಿಸ್ತ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಂದೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾತಿಯಾಗಿದೆಯಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಅಟಾನಿಂ ಜನರಲ್ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಮೋಕಢ್ಟಮೆಯು ಏಪ್ರಿಲ್ 29 ರಂದು ವಿಚಾರಕೆಗಾಗಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಮೊದಲೇ ಬರಲಿದೆ.

ಈಗ ಶ್ರೀಯುತ ಕುಂದು ಹಾಗೂ ಇತರರು ಎತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಾರದಿತ್ತೇ ಮತ್ತು ನೋಟೀಸನ್ನು ಸಮನುಗಳನ್ನು

ಹೊರಡಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದಿತ್ತೇ? ಸರ್ವೋಚ್ಚೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೋಟಿಸನ್ನ ನ್ಯಾಯಿಕ ತೀರ್ಮಾನದ ತರುವಾಯವಾಗಿಲೇ ಅಥವಾ ಮಾಮೂಲಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಾಗಿಲೇ ಕೊಡಬಹುದು. ಈಗ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಫೀಲು ಮೇರೆವನ್ನು ದಾಖಿಲಾಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಶುಲ್ಕ ಇತ್ತಾದಿಗಳನ್ನು ಪಾಠಿ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಮಾಮೂಲಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೋಟಿಸು ಹೊರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹ ..... ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು: “ಹೊರಡಿಸಿದ ಸಮನುಗಳ ನ್ಯಾಯಿಕ ಆದೇಶವೇ ಅಥವಾ ಲಿಟಿಕ ಆದೇಶವೇ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಸರ್ವೋಚ್ಚೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಲಿಟಿಕ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದರೆ ಸಂಸತ್ತೆ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ದೂರಬೇಕಾದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಆದೇಶ ಬರುವುದು ಹೀಗೆ. ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರು ನೋಟಿಸುಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಗಳಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಬೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅಫೀಲು ದಾಖಿಲಿಕೆ ನೋಟಿಸೆಂದು ಪ್ರತಿಕಾರಿಸಿದೆ. ಆದೇಶವೇ ಅಥವಾ ಲಿಟಿಕ ಆದೇಶವೇ ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನೆಂದರೆ, 105ನೇ ಅನುಷ್ಠಾನದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ. ಉಚ್ಛ್ರಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ, ಅಟಾನಿಕ ಜನರಲ್ ರವರು ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರು ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ನಾನು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪರವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರಿಗೆ ನೋಟಿಸ್ ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಉಚ್ಛ್ರಾಯಾಲಯವು. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಟಾನಿಕ ಜನರಲ್ ರವರು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಲು ತಾವು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಜರಾಗಬಲ್ಲರು.

*

*

*

*

ನಾನೇನೂ ಅಟಾನಿಕ ಜನರಲ್ ರವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿಲ್ಲ. ಮುಧುಲಿಮಯೆ ಹಾಗೂ ಇತರರು ಅಟಾನಿಕ ಜನರಲ್ ರವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನೆಂದರೆ, ಅಟಾನಿಕ ಜನರಲ್ ರವರ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಆ ದಿನವಾಗಿಲೇ ಇಂದಾಗಿಲೇ ಎದ್ದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನ 105ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ನಾನು ಅಟಾನಿಕ ಜನರಲ್ ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಲಿಟಿಕ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಕ್ರಮಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನೇನೂ ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಾವೆಯನ್ನು ವಚಾ ಮಾಡಿ, 105ನೇ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಅಡಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳು ಅನಿಭಾದಿತವೆಂದು ಫೋಟಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಕ್ಷೇಪಣ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾವುಗಳು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ

ಎತ್ತುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ನಮ್ಮಗಳಿಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ತೀಮಾನ ನಮಗೆ ಬೇಕಿದೆ. ಅದೇನಿದ್ದರೂ ನ್ಯಾಯಾಗಂದ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕವೇ ಆಗಬೇಕು. ಆದಕಾರಣ, ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಿಫಾರ್ಷಕ್ರಾಗಲೀ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯರೇ, ತಾವು ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ನನ್ನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಒಷ್ಟಿಸ್ತೀರಿ. ಸದನವೂ ಆ ಸಲಹೆಗೆ ಒಷ್ಟಿದೆ.

* * *

* * *

* * *

ಅನುಭ್ರೇದ 105ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ಪರಿಚಿಯನ್ನು ಡಾಬಲು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಚ್ಯಾತಿ ಬರುವುದು ತೀಮಾನ ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ. 105ನೇ ಅನುಭ್ರೇದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಿಭ್ರಿನ್ಜ ಹಕ್ಕಿಬಾಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಅವಿಭ್ರಿನ್ಜ ರಕ್ಷಣೆಯಿದೆಯೆಂದು ಫೋಟಿಫಿರುವುದಕ್ಕೂ ಸಹಾ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿನ್ನ ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತೆಂದರೆ, ಅಪೀಲುದಾರರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ನಡುವಳಿ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಒಕ್ಕಣಿಷಿವೆ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷವಾಯಿತೆಂದು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ವಿಜಾರಿಸಿದರು. ಆಗ ಅಣಾನ್ಯಾ ಜನರಲ್ ರವರು ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಒಕ್ಕಣಿಷಿವೆನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಷವೆಂದು ಉಚ್ಛವಾಯಿತೆಂದು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಒಕ್ಕಣಿಷಿವೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಸಭಾಧ್ಯಕರನ್ನು ನಿಂದಿಸಬಾರದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳೇ ಉದ್ದವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಆದು ಕೇವಲ ಅಪೀಲನ್ನು ಡಾಬಲಿಸುವ ಸೋಟಿಸಿದ್ದು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತ್ತಾರೆ. ಹಾನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದಸ್ಯ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಿತ್ತೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತವಾದಾಗ, ಅಣಾನ್ಯಾ ಜನರಲ್ ರವರು ಸಂಸದ್ ಹಾನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಉದ್ದ್ವಿಸಿ ನೋಟಿಸಿದ್ದು ನೀಡುವ ಶ್ರೀಯೆ ಆಡಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ವಿಷಯವೇ ಹೊರತು ನ್ಯಾಯಾಗಂದ್ರಭೂಮೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಿಸ್ಕೆ ತಂದರು.

ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಷ್ಟಿಪ್ಪು. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿವುದೇನೆಂದರೆ, ಸದಸ್ಯರು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಹೇಳಿಲ್ಲವುದು ಅನುಭ್ರೇದ 105ರ ಅನ್ಯಾಯ ಹಕ್ಕಿಬ್ರಹ್ಮತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಾಗಲೀ ಒಂದು ದಾವೆಯು ಡಾಬಲಾದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ನಂಬರಾಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಸಮನುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸೋಟಿಸುಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರೆ, ಆದು ನನ್ನ ಪ್ರತಾರ ಹಕ್ಕಿಬ್ರಹ್ಮತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆವಿರಾರು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು, ರಿಟ್

ಅರ್ಚನೆಗಳು, ಅಪೀಲು ಅರ್ಚನೆಗಳು ದಾಖಿಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾರ್ಥಿಕರು ಓದಿ, ಸುತರೆ ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ತೀರೂ ಅತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ವೋರ್ಚೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿರುವ ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಪೀಲು ಕೆಲವು ಸಂಸತ್ತೆ ಸದಸ್ಯರು ಸಂಸತ್ತೆನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅರ್ಮೋಫೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಣಾನಿಂ ಜನರಲ್ ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. 105ನೇ ಅನುಭೀಕೃತವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾರ್ಥಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳು 105ನೇ ಅನುಭೀಕೃತವಾಗಿರುವೆ ಅದಕ್ಕೆಳ್ಳಿಸಿರುವೇ ಒಳಗೊಂಡಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಅಣಾನಿಂ ಜನರಲ್ ರವರು ಏಪ್ರಿಲ್ 29 ರಂದು ವಿಭಾಗಾರ್ಥಿಯಾಗಲಿರುವ ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಅನುಭೀಕೃತ 105ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಪ್ರಯೋಜನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಉಚ್ಛ್ರಾತಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವು. ಸದನದ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಹಷ್ಟುಚ್ಚಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಧ್ಘಾತಿಸುತ್ತದೆ.

V

ಭಾರತ ನೋಂದಣಿ (ತಿದ್ಯುಪಡಿ) ಮಾನ್ಯದೇ, 1968*

(ರಾಜ್ಯಸಚಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಮಾನ್ಯದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ)

ಇದೊಂದು ಸರಳ ತಿದ್ಯುಪಡಿ. ಭಾರತ ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಯ 30(2)ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಮುಂಬ್ಯೆ, ಕಲ್ಪತ್ರಾ, ಮದರಾಸಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಿರಾಸ್ವಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿ ದಾಖಿಲೆಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ನೋಂದಣಿಯಾದ ತಕ್ಷಣ 67ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದಾಖಿಲೆಗಳನ್ನು ಅಸ್ತಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಉಪ-ನೋಂದಾವಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ನೋಂದಾವಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಭಾರತದ ಮೂರು ಪ್ರೇಸಿಡೆನ್ಟ್ ಟೌನ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಪ್ರೇಸಿಡೆನ್ಟ್ ಟೌನ್‌ಗಳಿಗಂತ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲವಿದ್ದರೂ ವಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿ, ಕ್ರೀಗಾರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿ ದಹಲಿಯೂ ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದ ದಹಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗೂ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಅವೇಕ್ಷಣೀಯವೆಂಬ ಅಭಿಜ್ಞಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನ ಅಧಿಕೃತ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕಾರಣಗಳಿಗೇ ಸ್ವಾಸ್ಥ ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಆಸ್ತಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲಿಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ದೇಹಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗೂ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ತಿದ್ಯುಪಡಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದೇ.

ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕಾಯಿದೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿನ “ಭಾರತ” ಶಬ್ದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿರುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಸಂಸ್ಥಿನಿಂದ ಅನುಮೋದನೆಯಾಗುವ ಯಾವುದೇ ಅಧಿನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ “ಭಾರತ” ಎಂಬ ಪದ ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಂಸದೀಯ ಶಾಸನರಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 1963ರಲ್ಲಿ ನಾವ ಕಾಲಪರಿಮಿತಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆವೆ. ಆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಭಾರತ ಕಾಲಪರಿಮಿತಿ ಕಾಯಿದೆಯಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ 1963ರ ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಕಾಲಪರಿಮಿತಿ ಕಾಯಿದೆಯಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಷ್ಯೇ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ ಅಧಿಪತ್ಯದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ನ ಸಂಸತ್ತು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೂ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ನ

* ರಾಜ್ಯಸಚಿಯ ಚರ್ಚೆ : ಆಗಸ್ಟ್ 14, 1968 ಸಿ.ಸಿ. 3341-42, 3356-63, 3365-66.

ಹಾನೊನುಗಳಿಂದ ಭಾರತದ ಸೆಂಸ್ತಿನ ಕಾನೊನುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ನೋಡಲು ನಮ್ಮ ಕಾಲಿದೆಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಕಾಯಿದೆಗಳೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತ ಅಡಾಯ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿನಿಯಮ ಇತ್ತೂದಿ ಇತ್ತಾದಿ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ನಾವು ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಶಾಸನರಚನೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಯೇ ಅನುಗುಣ ವಾಗಿರುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗೆಲ್ಲಾ ಕಾನೊನು ಮಂತ್ರಾಲಯವು 'ಭಾರತ' ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸರಳ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಈ ಸದನದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಒಮ್ಮೆತದ ಬೆಂಬಲ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ೦

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ರೀತಿಯ ವಿರೋಧಗಳಿವೆ. ೩೦ ಒಂದು, ಶ್ರೀ ಲೋಕನಾಥ ಮಿಶ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ ನಾರಾಯಣ ಅವರಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಶ್ರೀ ಯಾದವ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಚೌಧುರಿ ಅವರದು. ಈ ಮನೋದೇಯ ವಿರುದ್ಧ ಶ್ರೀ ಲೋಕನಾಥ ಮಿಶ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ ನಾರಾಯಣ ಅವರು ಸ್ವೇಜಿ ಸಂಶಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿದ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ಮುಂಬೆನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪತ್ರಾದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದೆಕಲಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ತರುವಾಯ ರಚನೆವಾಗಿ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಸ್ತಿಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಭೇರಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯಾದಾಗಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಅಗುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಪತ್ರಾ, ದೆಕಲಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನೋಂದಣಿ ಮೋಸದ್ದಾದರೆ, ಅದೇ ಯತ್ನಗಳು ಆಸ್ತಿ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಆಗಬಹುದು. ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಗಳ ನೋಂದಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಯು ಇಟ್ಟಿರುವ "ಬುಕ್ ನಂಬರ್ ೨೦೮೦" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಡಮಾನವಾಗಿರಲಿ, ಆಥರವಾಗಿರಲಿ, ವಿಭಜನೆಗಳಾಗಿರಲಿ, ಶುದ್ಧಕ್ರಯವಾಗಿರಲಿ, ಅಥವಾ ದಾನವಾಗಿರಲಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಯು ಇಟ್ಟಿರುವ ಬುಕ್ ನಂಬರ್ ೨೦೮೦ ಒಂದು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ಇದಾದ ತರುವಾಯ ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಾರ್ವಜ್ನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸ್ವತ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೋಂದಣಿ ಒಂದು ನೋಟೆಸಿದ್ದಂತೆ. ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬೇರೊಬ್ಬನ ಆಸ್ತಿಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಷ್ಟಿಕೆದರೆ, ಆಸ್ತಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿ ಕಭೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಕಾನೊನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾನು, ನನಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ- ನನಗೆ ಸಾಲಗಾರರೇ ಇಲ್ಲ, ಅದರೂ ಹಾಗೆಂದೇ ಉಂಟಿಸೋಣ- ನನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು, ಅವನನ್ನು ಮಂಚಿಸಲೆಂದೇ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಅನುಮಾನ

* ಈ ಸಂಧಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಇದ್ದರೆ, ಆತ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಮೊದಲು ನನ್ನ ಆಸ್ತಿ ಇರುವ ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಯ ಕಳೇರಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಿಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಿ ವಿವರ ಪಡೆಯಲುಹುದು. ಈಗ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಂಗಿಕೆಕ್ಕೆತ್ವಾದರೆ, ನಾನು ನನ್ನ ಆಸ್ತಿಯ ನೋಂದಣೆಯನ್ನು ದೇವರಿಯ ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಂದಣಾಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕಳೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ನೋಂದಣೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಈ ನೋಂದಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಆ ಆಸ್ತಿ ಇರುವ ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಯ ಕಳೇರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೋಂದಣೆ ಕಾಯಿದೆಯ ೬೬ ಮತ್ತು ೬೭ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೇದರೆ, ಒಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂಬ್ಯೆ, ಕಲ್ಲುತ್ತಾ, ಮದರಾಸು ಅಥವಾ ದೇವಲಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ೬೭ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನೋಂದಣೆಯ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಆಸ್ತಿಯಿರುವ ವ್ಯಾಪೇಶದ ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿ ಕಳೇರಿಗೆ ತಳಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತ್ವಿವಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನಾಯಾಧೀಶರು Derivative Registration ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ನೋಂದಣೆಯ ವಿವರಗಳು ಅದು ಸೇರಬೇಕಾದ ಕಳೇರಿಯನ್ನು ಸೇರಿದ ತರುವಾಯ ಮಾತ್ರವೇ, ಅಪ್ಪೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಕಳೇರಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಿಲಾದ ನಂತರವೇ ಕಾಯಿದೆಯ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದು.

ಈಗ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀಯುತ ಮಿಶ್ರ ಅವರು ಕಲ್ಲುತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಉಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾಡಿಸಿದ ನೋಂದಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಾಪಿಸಿದರು. ಆ ಮೂಲಕ ಯಾರೂ ಸಹ ವಂಚನೆ ಅಥವಾ ಮೋಸ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೋಸ ನಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆಸ್ತಿ ಇರುವದೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಣೆ ಮಾಡಿಸಿದರೂ ಫಲಿತಾಂಶ ಇದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಅನಗತ್ಯ ತಂಕೆಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಜ್ ನಾರಾಯಣ ಅವರು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ನೋಂದಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರು “ಕಪಟ ವ್ಯವಹಾರದ” ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ‘ಕಪಟ ವ್ಯವಹಾರ’ ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಜಾರಿಗೆ ಬಾರದ ಬೇಸಾಮಿ ವ್ಯವಹಾರ ಇತ್ತಾದಿ ಇತ್ತಾದಿ. ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮುಂಬ್ಯೆನಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಒಂದು ಹಳೀಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೇ ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಯ ಪರವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು, ಮಾನವ ಪರವಾಗಿ ಅಥವಾ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಮಿತನ ಪರವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗದಂತಹವುಗಳು ಹಾಗೂ ಇಂತಹ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಾಯಾಲಯಗಳು ಕಪಟ ವ್ಯವಹಾರ ಅಥವಾ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿ ಚೌನಾಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಪಟ ಅಥವಾ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುವುದಾದರೆ, ಆವ ಇನ್ನಿತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯಬಹುದು.

ಈಗ ದೆಹಲಿಯನ್ನೇಕೆ ಅಯ್ಯೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಷ್ಯೇ. ಕಲ್ಲುತ್ತಾ ಮುಂಬ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಮದರಾಸು ನಗರಗಳನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯೆ ಮಾಡಲಾಯಿತೇಕೆಂದರೆ,

ಇವುಗಳು ಆಗಿನ ಭಾರತದ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು, ಹಾಗೂ ಆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರು ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ದಯವಿಟ್ಟು ನೇನಪಿಡಿ, ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ದೇಹಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಒರಿಷ್ಣ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ಜನರಿಗೂ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ದೊರದ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವನ್ನು ತನ್ನ ಪತ್ರಿಗೋ, ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಗೋ ಕೊಡುಗೊಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಬಹುದು. ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮೌಲ್ಯ ರೂಪಾಯಿ 500 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇದರ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚೆಮಾಡಿ ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೇ? ಮಾನ್ಯರೇ, ಇದಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹಲವಾರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ, ಹಾಗೂ ಜನರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಈ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಕ್ಷೋಸ್ಕರ ಬೋಗ್ಗು ಅಥವಾ ಆಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯ ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದ್ದೂ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ. ನಾನು ಕಾಯಿದಲು ಹೇಳಿದುತ್ತೇನೆ ದೇಹಲಿಯನ್ನು ಅಯ್ಯೆ ಮಾಡಿದ್ದೋತ್ತರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಉಳಿಗಳಿಂದ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಇತ್ಯಾಲೈಕವಾಗಿ ಅಧಾರ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬಂದು ನೇಲಿಸಿರುವ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಕಾಗ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿಶ್ರರು, ಶ್ರೀ ಯಾದವ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಬೋಧರಿಯವರು ಎರಡು ಆಕ್ಷೇಪಣಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆಂದರೆ, ‘ಭಾರತ’ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು. ನಾನು ನನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಪುನರುಚ್ಛರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ‘ಭಾರತ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ಭಾರತೀಯ ನಾಗವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಶಾಸನ ರಚನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ರೀಷಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿನಿನ ಸಂಸತ್ತು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಅವರು “ಇಂಗ್ಲೊ ಕಾಯಿದೆ” ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಕಾಯಿದೆಯಂದು ಕರೆಯುವ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ ಅನ್ನಯವಾಗುತ್ತದೆಯಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಾಯಿದೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿತೆ ಏಕ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ಈಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ‘ಭಾರತ’ ಶಬ್ದವನ್ನು ತೇಗೆದುಹಾಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ. ನಿಜ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ‘ಭಾರತ ನೋಂದನೆ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ’ ‘ಭಾರತ’ ಪದವನ್ನು ತೇಗೆದುಹಾಕಲು ಈ ತಿದ್ದುವಡಿ ತರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 30(೧) ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುವಡಿ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುವಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಮಾನ್ಯರೇ, ಪ್ರಕರಣ 30(2)ಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುವಡಿ ಏಕ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರದ ಭಾರತದ ಕಾನೂನು ಆಯೋಗ ತನ್ನ 31ನೇ ವರದಿಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಪ್ರಾರಾದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದೆ.

“ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯದಲ್ಲಿ, ಈ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ದೇಹಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರು ವಾಸಿಸುವ ಒಂದು ಬಹು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ (Cosmopolitan) ನಗರ. ವಿಶೇಷಗಳಿಂದಲೂ ಜನ ಬಂದು ಸೇಲಸಿದ್ದಾರ್ಥ. ಬೇರೆದೆ ಇರುವ ಸ್ವಿರಾರಾಸ್ತಿಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಸವಾಗಿರುವ ಖರೀದಿದಾರರು ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಮದ್ದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ದೇಹಲಿ ಒಂದು ಶೀಪ್ತ್ರಾವಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ದೇಹಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ನಡುವೇ ಅವರ ಉಳಿನ ಹೊರಗಿರುವ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಭೋಗ್ಯ, ಆಧಾರಗಳಿಂತಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುವುದು ವಿರಳವಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯಾದಾಗಿ. ಕಾನೂನು ಒಂಬತರ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಾರೂಪಣಾಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಹೇಗಾಗಿ ಆಸ್ತಿ ಇರುವ ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ, ದೇಹಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಸಾಧನ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ ಸ್ವಿರಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಖರೀದಿದಾರರು ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಸ್ತಿಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ದೇಹಲಿಯ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆಯ ಆಸ್ತಿಯ ನೋಂದಣಿಯ ಆಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಾಗೂ ಅನುಕೂಲಕರ.

೭೦ಽಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದೇವಲಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಎಲ್ಲ ನಗರಗಳಿಗೂ ಕೊಡತದೇಕಿಂಬ ಸಲಹೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಗರಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜಲ್ಲಾ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನೋಂದಣಿ ವಿಷಯವು ಸಮರ್ಪಿತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಷಯ. ನಾವು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿರೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಅದೊಂದು ಅತಿ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಥ ಕೆಲಸ, ಅದು ಭಾರತವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ನಾವು ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಯ ಕಟ್ಟಿರಿಗೆ ಹೇಗೆ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿನ ಆಸ್ತಿಯ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿನ ಉಪಬಂಧಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿವರಗಳು ಭಾರತದ ಚೇರೆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಇರುವ ತೊಂದರೆಯೇನೆಂದರೆ ಈ ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನೋಂದಣಿಯ ಅಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಯ 30(2)ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಅಲಹಾಬಾದಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಸತ್ತು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ

ಸರ್ಕಾರವು, ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಾದ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಅಸ್ತಿಗಳ ನೋಂದಣಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅಯಾಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಯ ಕರ್ತವೀರಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಗಳ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಗೆ ನಮ್ಮೆ ಅಷ್ಟಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಸಮವರ್ತ್ತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯಿದೆ ಬರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಈ ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸುಧಾರಣೆ ತರುವುದಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೀಡಲು ಸಿದ್ದರಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದನಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡುವಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಂದರೆ, ಈಗ ದೇಹಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗೆ ನೀಡಬಿಯಸುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಏಕ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಳಾಸುದ್ದೆ. ಈ ಶಿಫಾರಸ್ನನ್ನು ಕಾನೂನು ಅಯೋಗಿಗೆ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿವೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 31ನೇ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದೇನೇಂದರೆ,-

“ಕಾನೂನು ಅಯೋಗಿಗೆ ಅರನೇ ವರದಿ (ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆ)ಗೆ ಬಂದ ಟೀಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಅಯೋಗವು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಈ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಸಲಹೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿರುವ ಅಂಶ ಶೀಪ್ತ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಹದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 30(2)ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೆಯವೆಂದು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಈ ವರದಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಟೀಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ನೀಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗುವುದು”.

ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಂದ್ರಪ್ರದೇಶದ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಸದೀಯ ಶಾಸನದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಅಯೋಗ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಗೆ ಸದನವು ಒಮ್ಮತದ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

* * * * *

ನಾನು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದಾಗ ಶ್ರೀ ರಣಧಿರ್ ಶಿಂಗ್‌ರವರು “ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸೋಣ” ಎಂದಿಧ್ಯಾ. ಅದು ಆ ಸದನದ ಎಲ್ಲ

ಸದಸ್ಯರ ಆಶಯವೆಂದು ನಾನು ಆಗ ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ಚಚೆ ನಡೆದಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಚಚೆಯಿಂದ ಖಂಡಿತ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಂದಾದರ ಮೇಲೆ ಒಂದಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನನಗೆ ‘ಭಾರತ’ ಹಾಗೂ ‘ಭಾರತೀಯ’ ಶಬ್ದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಯತ ಲೋಚೋಂ ಪ್ರಭು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನನಗೂ ಹಾಗೇ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ‘ಭಾರತೀಯ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸೇರಿಕಿ ಮನೂದೆಯನ್ನು ‘ಭಾರತೀಯ ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆ’ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೇ? ಕೇವಲ ಅಥ ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂಚೆ ನಾವು ಅಂಗಿಕರಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ‘ಭಾರತೀಯ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲ. 1873ರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ‘ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಕಾಯಿದೆ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು “ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಕಾಯಿದೆಯ” ಎಂದು ಬದಲು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಭಾರತೀಯ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸುವಂತಹ ಪದತ್ತಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ ವಸಾಹತುಷಾಹಿ ಅಳ್ಳಿಕೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು.

* * * * *

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನುತ್ತರ ಸಂಸತ್ತು ಅಂಗಿಕರಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಭಾರತೀಯ’ ಎಂಬ ಪದವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಲೋಚೋಂ ಪ್ರಭು ಅವರ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿನಿಯಮದಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾಯಿದೆಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ‘ಭಾರತೀಯ’ ಪದವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಉದ್ದೇಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಅದು ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ, ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಆಗ ಅದನ್ನು ಮೈಸೂರು ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ವಿನಮ್ಯಾಗಿ ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ, ‘ಭಾರತ’ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಏನು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತುಷಾಹಿ ಅಳ್ಳಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವಷ್ಟೇ.

ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸಾಹಗಳಿದ್ದವೆಂದರೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಸನಗಳು ನಡುವೆ ಗೊಂದಲಗಳಿರಬಾರದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ‘ಭಾರತೀಯ’ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

* * * * *

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭು ಮತ್ತಿತರರು ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ನಗರಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ದೇಹಲಿ, ಭಾರತದ ಇನ್ನಿತರ ನಗರಗಳಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದು ಭಾರತದ ಫೆಡರಲ್ ರಾಜಧಾನಿ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರು ಕಲ್ಪತ್ರಾ, ಮುಂಬೈ, ಮದರಾಸು ನಗರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲು ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಧಾನಮಂಡಳವು, ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ತಾವು ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದು

ಪರಿಗಳೆಸುವ ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಥವಾ ಅಲಹಾಬಾದ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾನೂನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದು. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾವುಗಳು ಇಂಥ ಶಾಸನವನ್ನು ಸಾಗುತ್ತಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಒಮ್ಮೆವಿಧಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭಾರತದ ಬೇರೆ ನಗರಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದರೂ ಸಹ ಅವಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಮಿಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಯ 30(2)ನೇ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ಸಣ್ಣ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಣಧೀರ್ ಸಿಂಗ್‌ರವರು 17ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ತಿ ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕರಣವಾಗಿದೆ. ಆಗತ್ಯವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸ ಬಹುದಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ಯಾವುವು ಮತ್ತು ಯಾವೆಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಕರಣವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಭೃಷ್ಣುಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಿತ್ತು...

ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನೋಂದಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಸಂಹಿತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ನೋಂದಣಿ ಕಾಯಿದೆಯ 78ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅನ್ಯಯ, ಶುಲ್ಕ ನಿಗದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗಿದೆ. ನಾನು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೋಂದಣಿ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಶಾಸನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಸಮವತ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ, ಭೃಷ್ಣುಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಕುರಿತು ಮಾಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನೂ ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ.

ಕೆಲವು ಸನ್ಯಾಸ ಸದಸ್ಯರು, ಕೈಫಿಕರು ತಮ್ಮ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಶೀಪ್ರೇವಾಗಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಿರಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಪ್ರಭು ಅವರು ನೋಂದಣಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವೇಷ್ಟ ಭೂಮಾಲೀಕರೆಂದು ಅವರೇ ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಭೂಮಾಲೀಕನಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನೋಂದಣಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೊಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಹಳನಾರಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಲೋಬೋ ಪ್ರಭು ಮತ್ತಿತರರು ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಲೀ, ಕೇಂದ್ರದ ಯಾವುದೇ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಲೀ ನೋಂದಣಿ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೃಷ್ಣುಚಾರ ಇದ್ದೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲಿರುವುದು ಒಪ್ಪತ್ತಾರುವುದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸದನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಸೇವಾ ವಿಷಯಗಳು

(3)

ಮುಷ್ಕರದ ಹಕ್ಕು

ಇಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣಾನಾತ್ಮಕ ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವೇ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ. ಅದ್ದರಿಂದ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸದನದ ಸನ್ವಾಸ್ತ್ವ ಸದಸ್ಯರು ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುವುದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ.

* * * * *

ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ:

“ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ನಿರ್ವೇಧಿಸುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಅಸಿಂಧುಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಕೆಂದರೆ, ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುವುದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಲ್ಲ.”

ಹೀಗೆಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಂಪೂರ್ಣಾನಿಕ ಪೀಠವು ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಇದು AIR1962, ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ; ಪುಟ 1172, ಕಾಲಂ 2, ಘೂರ್ಣ 20 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಗಿದೆ. ಇದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಿರ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಪಿಧಾನದ ಭಾಗ -III ರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದ್ದರಿಂದ, ಭಾಗ - III ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗ್ರಾಹಿತಿಲ್ಲ. ಲಿಖಿತ ಸಂಪಿಧಾನವು ಇರುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬೇರೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಮೊರೆಯಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸನ್ವಾಸ್ತ್ವ ಮಿತ್ತ ಡಾಂಗೆ ಅನುಭೂತಿದ್ದೇರೆ 23ರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನೀವು ಒಷ್ಟುವರಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಯಾವುದನ್ನು ಕಾನೂನಾಗಿ ರೂಪಿಸಬೇಕು? ಮನೂದೆಯ ಖಂಡ (2)ರಲ್ಲಿ 100ವ, 100ಬಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಉಪಬಂಧಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಕಾನೂನಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. 100 ಎ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

“ ರೈಲ್‌ನೌಕರನಿಗೆ, ಅವನು ಕರ್ತವ್ಯದ ಮೇಲಿರುವಾಗ, ರೈಲನ್ನು, ರೈಲು ಕಾರನ್ನು ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ರೈಲುಬಂಡಿಯನ್ನು ಒಂದು ನಿಲ್ಲಾಣದಿಂದ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇಂಥಾಂದು ನಿಲ್ಲಾಣಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅಂಥ ನಿಲ್ಲಾಣವನ್ನು ಅಥವಾ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಲುಪುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತೊರೆದು ಹೋದರೆ”..

ಇದು 100 ಎ ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯ. ಇಡೀ ಭಾಗವನ್ನು ನಾನು ಓದಲೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

100 బి. హేణుత్తదే

“ రైల్సీ నోకరను, ఆవను కంటవ్వద మేలిరువాగ అథవా అన్ధా, అథవా ఇతర వ్యక్తియు హళియ మేలిరువ రైలు, రైలు కారు అథవా ఇతర రైలుబండియ సంచారక్కె, రైలు హళిగళ మేలే కుళుకోచ్చువ మూలక, పికెటింగ్ మాడువ మూలక అథవా అదికారివల్లద నిల్సువ మూలక, అడ్డిపడిసిదర, అడ్డిపడిసువంతే మాడిదరే అథవా అడ్డిపడిసలు ప్రయత్నిసిదరే”.

ఈగ ప్రత్యేమీనిచుయిందరే, - రాష్ట్రద ఈ సాఫభామ సంసత్రు రైలు కమిషన్సోబ్బు రైలినల్లి ప్రయాణ మాడువ నూరాలు ప్రయాణికరన్న ఎరడు స్టేషన్సోగళ మడ్డెయల్స్సీ చిదువుడన్న తట్టిసువంతక ఉపబింధవన్న తరలు బయిసిదరే అదు కానూనిన ప్రకార తప్పగుత్తదేయే?

అపరు సంవిధాన భాగIII రల్లి అందరే, మూలభూత హక్కుగళ ఆధ్యాయదల్లి ఇదన్న నిషేధిసువ యావుడాదరూ ఉపబింధవిచుయించుడన్న తోరిసబోకు. సంసత్రు 7నే ఫెచ్చూల్రా, పట్టి ఒందరల్లి నమూడాగిరువ యావుదే విషయద మేలే కానూను రచిసలు భాగ III ర యావుదే ఆనుష్టీదవ నిబంధిసదిద్దరే, ఆ బగ్గె కానూనుగళన్న మాడబముదు. ఆనుష్టీద 14 సమానతేయ బగ్గె హేణుత్తదే. ఇదు సమానతేయ నియమమ్మ ఒళగొండిదే. 14నే ఆనుష్టీదవ వగ్గేకరణ మాడలు శాసనసభగళగే అవకాశ మాడికోడుత్తదే. ఆ వగ్గేకరణవందరే- ఒందు నియమవు ఎల్ల వగ్గెద జనరిగ అన్ధయవాగువంధద్దల్ల. సమానతేయ నియమవు ఒందు వగ్గెద జనరిగే మాత్ర అన్ధయవాగుత్తదే.

100 ఎ మత్తు 100 బి యల్లి హేళిరువ కాయిగళన్న మాడువంతక రైల్సీ నోకరన్న కిలవ వగ్గగళగి వగ్గేకరిసలు ఈ సనదక్కే ముత్త అవకాశివిదే. ఇదు చేస్తూగి తిళిదిరువంధ నియమవాగిదే. హగుగి ఇల్లి ఆనుష్టీద 14 అన్ధయవాగువెదిల్ల.

* * * * *

కానూనిగి సంబంధిసిద అథవా శాసనాత్మక సక్షమతేయ ప్రత్యే ఉధ్వవమాదాగి, అంతక అంతగళ చెచిసలు అవకాశివిదే. ఆదరే, ఈ విషయవన్న అధ్యక్ష పీర తేమానిసువదిల్ల. ఈ బగ్గె ఆతంకక్కే అవకాశవల్లిద? 100 ఎ అథవా 100 బి ప్రకరణగళు అసంవేధానికవాగువుడాదరే, సప్పోంచ్చ న్యాయాలయకే హోగబముదు. మరుదినవే అదన్న అసింధుగొళిసిబముదు.

సకార కానూనుగళన్న హగురవాగి రూపిసువుదిల్ల.

ముష్టరద హక్కున్న తెగెదుకాకిల్ల. ఈ ఎరడు ప్రకరణగళల్లి యావుడన్న నిషేధిసలాగిదయో అదన్న మాత్ర తెగెదుకాకలాగిదే.

II

*ಅಗತ್ಯ ಸೇವಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮೊದೆ, 1968

ಅಗತ್ಯ ಸೇವಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮಿಶ್ರರು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮುಂದೆ ಎತ್ತಲಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಂದು ಭಾವಿಸುವ ವಾದವೆಂದರೆ, 19ನೇ ಅನುಚ್ಛೀದವು ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಅವುಗಳ ಒಗ್ಗೆ ಖಾತರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಅನುಚ್ಛೀದವಾದ 19 ರಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಅನುಚ್ಛೀದವು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿರುವ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮೆಂದಿನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುಸಂಗತವಾದ ಮುಖ್ಯ ಹಕ್ಕು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಸಂಖ್ಯಾಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್ಷ.

ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮಿಶ್ರರು ಮಾಡಿರುವ ವಾದದ ಸಾರಾಂಶವೆಂದರೆ, 19ನೇ ಅನುಚ್ಛೀದವು ಈ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಖಾತರಿಗೊಳಿಸಿರುವಾಗ, ಅನುಚ್ಛೀದ 19 ಖಾತರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹವರ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳೂ, ನಾನು ಈ ವದವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತೇನೆ, ಇರುತ್ತವೆಂಬುದು ಇಂಗಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಈ ಒಗ್ಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೆ, ನಾಲ್ಕು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಚೆಚ್ಚಿಯಾಗಿ ತೇಮ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ತನ್ನ ತೇಮ್ರಾನವನ್ನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣ ಆ ಮೊದಲ ತತ್ವಗಳ ಒಗ್ಗೆ ವಾದ ಮಾಡುವುದು ನಮಗೆ ಸರಿಕಾಣದು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಂಪೂರ್ಣನಿಕ ಪಿರ ಸಂವಿಧಾನದ 19ನೇ ಅನುಚ್ಛೀದವು ಖಾತರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಮುಷ್ಕರದ ಹಕ್ಕಿನ ಒಗ್ಗೆ ಇನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಸಿನೆನೆ. ನಾನು ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ AIR1962 ಪುಟ 171 ನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಪೀಠ ಹೇಳಿದ್ದನೆಂದರೆ:

“ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಖದ ಹಳೆಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೋಂದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ವಸ್ತುಸೂಕ್ತಿ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ. (ಫಿ) ಉಪಭಿಂಡವು ಸಂಖಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, (ಬಿ) ಖಿಂಡವು ಸಂಖದ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆ ಸೇರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಕ್ಕನ್ನು (ಇ) ಖಿಂಡವು ಅವರು ಭಾರತದೋಳಿಗೆ ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದೆಡಿಗೆ ಸಂಚರಿಸುವ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರೆ, ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚೆಚ್ಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪೂರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು (ಎ) ಖಿಂಡವು ನೀಡುತ್ತದೆ. (ಎಫ್) ಖಿಂಡವು ಆಸ್ತಿ ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಅನುಚ್ಛೀದ 19ರ 2 ರಿಂದ 4ನೇ ಖಿಂಡದವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿಧಿಸುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಇವು ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು. ಸಂವಿಧಾನದ

*ಮೊದೆಯನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವ ಸಂಭಾರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಲಾದ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತ, (ಶೋಕಸಭೆ ಚರ್ಚಾಗಳು: ಡಿಸೆಂಬರ್ 5, 1968 ಸಿ.ಸಿ. 294-301)

ಭಾಗ -III ರಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ಅನುಭೇದಗಳು ಖಾತರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಮನ್ನ ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉದಾರವಾಗಿ ಅಧ್ಯೋಪ್ಸುವುದು ಬಂದು ವಿಷಯ.

ಖಾತರಿ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಕ್ಕನ್ನಲ್ಲಿ, ಆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಕ್ಕಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದರೆ ಆಧಾರವಾಗಿರೇಬೇಕಂದು ಭಾವಿಸುವ, ಉದ್ದೇಶದ ಕಾರ್ಡೇರಿಕೆ ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸುವ ಸಹವರ್ತಿ ಹಕ್ಕು ಒಳಗೊಂಡಿದೆಯೊಂದು ಅಥವಾ ಸೇರಿದೆಯೊಂದು ಅಧ್ಯೋಪ್ಸುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ. 19ನೇ ಅನುಭೇದದ (1)ನೇ ಖಿಂಡ (ಃ) ಉಪವಿಂಡವು ಸಂಘವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಸಂಘವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತೋ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಹಾಗೆ ರಚಿತವಾದ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. 19(1) (ಃ) ಅನುಭೇದವನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಉದಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದರೂ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘವು, ಉದ್ಯೋಗ ವೇತನ ಮುಂತಾದ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ವರ್ಗದೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುವ ಅಥವಾ, ಅಂಥ ಪರಸ್ಪರ ಮಾತುಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡುವ ಹಕ್ಕು ಅಥವಾ ಬೀಗಮುದ್ದೆ ಫೋಣಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಶ್ರೀಗಾರಿಕಾ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಾಂಧಿಸಬಹುದು-ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಕವಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅಂಥ ಶಾಸನದ ಸಿಂಧುತ್ವವನ್ನು 19ನೇ ಅನುಭೇದದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನದುಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಣ್ಯಾಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯ ಪರಿಗಣನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಣ್ಯಾಸಬೇಕು”.

ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸಭೆ ಸೇರುವ ಹಕ್ಕು, ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು - ಇವುಗಳನ್ನು 19ನೇ ಅನುಭೇದವು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡುವ ಹಕ್ಕು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿನ ಬಂದು ಸಹವರ್ತಿ ಹಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ವೋಚ್ಛ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಮೇಲ್ಮೊದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಿತ್ತಿಲಾಗಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪದೇ ತೆಗ್ಗಿಂಬತ್ತು.

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿತೆ 1960 ರಲ್ಲಿ ತರಲಾದ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞಾಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಸರ್ವೋಚ್ಛ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಾಧೆ ಶಾಮ್ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ನೇರ ತೀರ್ಮಾನ ನೀಡಿದೆ. ಇದು 1965ರಲ್ಲಿ ಸುಖ್ರೀಂ ಕೋಟ್ಯು ತೀರ್ಮಾನಗಳ ಪ್ರಾಟ 311ರಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತುರು ಸಂದರ್ಭ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಭೇದದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ತತ್ವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುಭೇದ 19 ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಛ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿತ್ತು-

“ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ನಿರ್ವೇಧಿಸುವ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂವಿಧಾನ ಬಿಧ್ಯಾತ್ಮಕನ್ನು, ಅವು ಸಂವಿಧಾನದ 19(1)ನೇ ಅನುಭೇದದ (ಎ) ಮತ್ತು (ಬಿ) ಖಿಂಡಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತವೆಂಬ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನಾಪನಾಗಿದೆ. ಅನುಭೇದ (1) (ಎ) ಖಿಂಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ (1) (ಬಿ) ಖಿಂಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ

ಹಾಗೂ ನಿರಾಯುಧರಾಗಿ ಸಬ್ಬಿ ಸೇರುವ ಸ್ನಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ. 19ನೇ ಅನುಷ್ಠೀದದ (2) ಮತ್ತು (3)ನೇ ಖಿಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಿರುವ ಪರತ್ತುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಭಿಪೂರ್ಯದಲ್ಲಿ 19(1) ಅನುಷ್ಠೀದದ (ಇ) ಮತ್ತು (ಇಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಾದದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. 19(1) ಅನುಷ್ಠೀದವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಮುಷ್ಣರ ಹೂಡುವ ಸ್ನಾತಂತ್ರ್ಯ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಮುಷ್ಣರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಂತೆ ಈ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ ಹೇಳುವುದೂ ಇದನ್ನೇ”.

ಇತರ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

23ನೇ ಅನುಷ್ಠೀದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಂತೆಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅನುಷ್ಠೀದದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಈ ಅನುಷ್ಠೀದವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅದ್ವಾಪಶಾತ್ ಮುಂಬಿಯ ಉಷ್ಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ 1960ರ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯು ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು.

ಇದು ಸಂವೇಧಾನಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸಹಾ ನಾನು ಒಂದುತ್ತೇನೆ. ಮಾನವರನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಬೇಗಾರ್ ಮತ್ತು ಅದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಬಲಾತ್ಮಾರದ ಇತರ ದುಡಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಅನುಷ್ಠೀದ 23, ಮಾನವರನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಬೇಗಾರ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಅದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಇತರ ಬಲಾತ್ಮಾರದ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೇಧಿಸಿದೆ. ಬೇಗಾರ್ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೇಧಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಅದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಇತರ ಬಲಾತ್ಮಾರದ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೇಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಅಲೋಚಿಸಿತು. ಇಂಥ ದುಡಿಮೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅವರು ಬಯಸಿದರು. 23(2)ನೇ ಅನುಷ್ಠೀದದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ -

“ಈ ಅನುಷ್ಠೀದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಯಾವುದೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಸೇವೆ ವಿಧಿಸದಂತೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸತಕ್ಕುದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸೇವೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವಾಗ ರಾಜ್ಯವೇ ಧರ್ಮ, ಮೂಲವಂಶ, ಜಾತಿ ಅಥವಾ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಒಂದರ ಅಥವಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವೇ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕುದಲ್ಲ”.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕರಣಗಳಾಗಿ ಬಲಾತ್ಮಾರದ ದುಡಿಮೆಯಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬೇಕಾದೆಂದು, ಆದರೆ ಅಂಥ ದುಡಿಮೆಯು ಬೇಗಾರ್ ಅಥವಾ ಅದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಇತರ ಬಲಾತ್ಮಾರದ ದುಡಿಮೆಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಬಾರದೆಂದು ಈ ಉಪ ಅನುಷ್ಠೀದದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಸಂವಿಧಾನವು ವಿಧಿಸಿರುವ ವಿಕಿರಣ ನಿರ್ಬಂಧವೆಂದರೆ, ಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಬೇಂದಭಾವ ಇರಬಾರದು ಎಂಬುದು. ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿವರಕ್ಷೇತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಿಂದೂಗಳ ಮಾಡಬಾರದು, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿನಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಒವರ್‌ಟ್ರೇಟ್ ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡಿರುವ ವಾದವು ಸಿಂಧುವಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಂಶದತ್ತ ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನ ನೇಳೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವೀಗ ಹೊಸದೇನನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎರಡು ಉಚ್ಛ್ರಾತ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಉಚ್ಛ್ರಾತ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ರಿಟ್‌ ವಜ್ಞಾ ಆಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

* * * * *

ತಾವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಈ ಸದನದ ಹಲವರು ಉದಾರ ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ತ್ವ ಚಿಂತಕರು ಮುಷ್ಕರ ಹಾಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆಬಹುದು. ಆದರೆ, 72ನೇ ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ರಚಿಸುವುದು ಸದನದ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಮಿರಿದ್ದೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು.

ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಎಂಬುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಸತ್ತು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ರಚಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಅವು ಕಾನೂನು ರಚಿಸಲು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದುಂಥ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರಬಾರದು ವಿಷಯವು ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಮೂಲಘೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಷೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆಗ ಕಾನೂನು ರಚಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಎತ್ತಿರುವಂಧ ಆಕ್ಷೇಪಣಿಗೆ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಸೂಕ್ತ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸದನವು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಾರ್ಥಿತ್ವಾಚೆಸಿಸುವಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದು ಶಾಸನ ರಚನಾ ಸಕ್ಷಮತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಧು ಲಿಮಯೆ ಆವರು ಕೂಲೇ (Cooley) ಲೇಖಿಕರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ಕರೆಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದು ಕೇಳಿದೆ. ಆ ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಓದಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದೇನೆಂದರೆ - ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸಾಧನದಲ್ಲಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನ ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಆ ವಿಷಯವು ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸಾಧನದ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ರಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮಸೂದೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣಾನಿಕವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಆಗಿಲ್ಲದಿರಲಿ, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಡಾಲನೆ ಮಾಡಿದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ, ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಯಾದ ನನಗೆ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಇತರ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರಿಗೆ ನಿಯಮ 72ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆದ ಚರ್ಚೆಯ ಫಲವಾಗಿ ನಮಗೆ ಸಂದೇಹ ಬಂದರೆ, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಡಾಲನೆ ಮಾಡಿದವರು ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಿಯಮ 72ನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಕುರಿತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರೂಲಿಂಗ್ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಾರ್ಥಿತ್ವಾಚೆಸಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ತಾವು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿಸಬೇಕಷ್ಟೇ. ಶಾಸನ ರಚನಾ ಸಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವೀಗ ತಿಃಮಾರ್ಗನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇತರ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಲಾಗಿದೆ. ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಖಂಡವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಯಲೋಚಿಸಬಹುದು. ನಿಯಮ 72 ನ್ನು ಈಗಿರುವಂತೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಮನೋದರ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾನಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಂಸ್ತಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾನಿಕತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಂಸತ್ತೀ ತೀರ್ಥಾನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟೆ ವಿಜಾರ.

ಸರ್ವೋಽಕ್ಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರ ಸಂವಿಧಾನ ಹೀಗೆ ನೀಡಿರುವ ತೀರ್ಥಾನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರುವ, ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರನಾಗಿರುವ ನನಗೆ, ಸಂಸ್ತಿನ ಶಾಸನ ರಚನಾಧಿಕಾರ ಕುರಿತಂತೆ ಎಳ್ಳಾಷ್ಟ್ರಾ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಒಪ್ಪಂದೆ ಇರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಾರ್ಯಂತ್ರೋ ಇಲ್ಲದೆ ಬಂಧಿಸಲು ಹೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಬಹುದೇ ಎಂದು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರು. ಇದನ್ನೇ ಕಾನೂನು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, “ಇದರ ಮೇರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಸಂಜ್ಞೀಯ ಅವಾಧಾಗಿಸಬಹುದೇ ಹೇಗೆ”. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಯಲೋಚನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚೆರುಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ

(4)

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿ

I

ಸಭಾಪತಿ ಮೇಡಂ ಅವರೇ, ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ನಾವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದೇವೆ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಣೆ ಒಬಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಂವಿಧಾನದ 335ನೇ ಅನುಚ್ಛೇದವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ದಕ್ಷತೆಗಳಿಗನುಗೊಂಡಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗಯೇ 338ನೇ ಅನುಚ್ಛೇದವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕರ್ಮಾಣದ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮುಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಅವರು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಿಧಾನ ನೀಡಿರುವ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಲವಟಿಸಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತು ಇರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಿಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಯೋಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಸಂಸತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ತರಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಜನಶ್ರದ್ಧಾಬ್ದಿಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟಿರುವುದು ಕೇವಲ ಕಾಕತಾಳೀಯವಾದರೂ ನಾನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಆದರ

*ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ,

ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಚರ್ಚೆಗಳು: ನವೆಂಬರ್ 21, 1968, ಸಿ. 825:

ಸವೆಂಬರ್ 25, 1968, ಸಿ. 1271-1280

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದೆ. ಆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭೆಯು ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹಲವ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಸಭೆಗೆ ಅತೀವ ಕಳಿಕಳಿಯಿತ್ತಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೇ. ಇದೇಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವೆಂದು ಆಗ ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಗೊಂಡಾಗ ಸಂಸತ್ತಿನ ಕೆಳಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇವಲ 10 ವರ್ಷಗಳವರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ 10 ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಈ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ಆಗತ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಿತು; ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ ಜನತೆಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಸರಿಯಾದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 17ನೇ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರದ್ದುಪಡಿಸುತ್ತದೆ; ಹಾಗೂ ಆದರ ಯಾವುದೇ ರೂಪದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಷ್ಯೇದ 335 ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆಂದರೆ

“ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಆಡಳಿತ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸುಸಂಗತ ಚಾಗಿರುವಂತೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಯಲೋಜಿನೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾದ್ದು”.

ಮಾನ್ಯರೇ, ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನದ 46 ಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳು ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಂದನಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ III ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯನಿರೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ- IV, ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಅದನ್ನೇ ಅನುಷ್ಠಾನದ 37ರಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. 46ನೇ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ

“ರಾಜ್ಯವು ದುರುಪ ವರ್ಷಗಳ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ ಜನತೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ವೃದ್ಧಿಸತಕ್ಕಾದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕಾದ್ದು”.

ಆ ಉಪಬಂಧಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಫ್ಟ್‌ಗಳ ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಂಥವೇ ಉಪಬಂದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಏಕ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚು ಇರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾರತಿಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಪವಾಗಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಳನೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬೆಳೆದುಬಂದಿತ್ತು. ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಅಸ್ವಲ್ಯಾನಾಗಿ, ಪಂಚಮರನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದ ಕಾಲವಿತ್ತು. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಷ್ಟು

ಕೆಂಪ್ಪು ಹಂತ ತಲುಪಿತ್ತೆಂದರೆ, ಈ ವರ್ಗಗಳ ಕೆಲವು ಜನರು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಸಿಂಹ, ಕೃಷ್ಣಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಇಸ್ತಾಂ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಾಂತರ ಹೊಂದಿದರೂ ಸಹ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಜಾತಿಯ ಹೇಳಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೇ ಇರುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಿಯನ್ನರು ತಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದೆವೆಂದು ಹೇಳಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚೆ ಪದುಪುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನದೇ ರಾಜ್ಯವಾದ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಲಯ ಕೃಷ್ಣಿಯನ್ನರೆಂದು ಹೇಳಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಜನರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಲಯ ಎಂದರೆ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವ ತಪ್ಪನ್ನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಂಪ್ಪು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತುಂಬಾ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಿಹಾಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸದನಕ್ಕೆ ನಾನು ಜ್ಞಾನಿಸಲಿಟ್ಟಿಸುವುದೇನೇಂದರೆ, ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಬಹಳವು ವಿಷಯಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆಡಳಿತ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿರುತ್ತಿವೆ. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸದನದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಕೆಳಕಳಿಯನ್ನು ಬಹು ಅಸ್ತಕ್ಯಾಯಿಂದ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಯಾರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಫ್‌ವಾ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಲೇಮನ್ಸ್‌ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದೂ ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಅಸ್ತಕ್ತಿ ಇದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಶೇಕಡಾ 90ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸದಸ್ಯರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿದ್ದರು. ಕೇರಳದ ನನ್ನ ಮಿಶ್ರ ಕೇಶವನ್‌ ಈಗ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಸ್ಟ್ರಾಟೆಗಿಜರ್‌ ಕಮ್ನಿಸಿವ್ಯೌ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇವರು ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿನನ್ನು ಸಮೋದ್ಯೋಗಿ ಯಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಯ ಇಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕೇಶವನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಆರ್. ಶಂಕರ ಅವರೇ ಆ ಇಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರು. ಅವರು ಕೇರಳದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಏಕ ಹೇಳತ್ತಿದ್ದೇನೇಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿರುವ ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಈ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳತ್ತಿರುವುದು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಪ್ಪು ಕಾಳಜಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯಷ್ಟೇ. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳಿವೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವಾದ ಜನಸಂಘವೂ ಸಹ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲೆಂದು ಬಯಸುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಗೂತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷವೂ ಕೂಡಾ ಕೆಳದ ಮಹಾಬೀಬಾಂತರಿಯಲ್ಲಿ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು

ನಿಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಕಮ್ಮನಿಷ್ಟರಿರಲಿ, ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ.ಯವರಿರಲಿ ಈ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸಹ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಒಳಿತನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಆರೋಪ ಪ್ರತ್ಯಾರೋಪಗಳನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಶ್ರೀ ಕೇಶವನ್ನರವರು ಕಾಗ್ರೇಸ್ ಪಕ್ಷವು ಒಬ್ಬ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಥಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಏಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ, ನಾನು ಆವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಪ್ರತೀಯೋಂದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಪಕ್ಷದವರು ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸ್ವಾನಕ್ಕೆ ಜಾತಿ ವರ್ಗಗಳ ಏಣಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ ಸ್ವಾನರದಲ್ಲಿರುವ ನಂಬಾದಿರಿಯವರನ್ನೇಕೆ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನನ್ನೇಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ?

*

*

*

*

ನಾನು ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದಿಷ್ಟೇ.- ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ ಅಸ್ವತ್ಯಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಳನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳ, - ಅವು ಸಮರ್ಪೇಯ ಹಿಂದೂವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರಬಹುದು, - ಒಂದ್ರಾರೆ ಎಲ್ಲರ ಅಶಯ ಒಂದೇ. ಆವು ಕೇರಳದವರಿರಬಹುದು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿರಬಹುದು, ಬಂಗಾಳದವರಿರಬಹುದು, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದವರಿರಬಹುದು, ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗೂ ಅಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯಿದೆ.

ಆದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಈ ಅಶಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಿಷ್ಟೇ ನನ್ನ ವಿನಮ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ.

ನಾನೀಗ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದೀರೆ? ಅದನ್ನು ತನಿಖಿ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅನುಭಾಗ ರಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಮಾಜ ಕಲಾಳಣೆ ಇಲಾಖೆಯು ಈ ದಿನ ಇಳಿಯ ಪರುಮಾಳ್ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಧಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಎಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 17ನೇ ಅನ್ವಯದ ಅನ್ವಯ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವಂತೆ ಅಸ್ವತ್ಯಾತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಳಿಸಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸೋಂಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ವತ್ಯಾತೆ ಇನ್ನೂ ಅಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ ಸದಸ್ಯರ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನೂ ವಾದಕ್ಕಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಳಿಯ ಪರುಮಾಳ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರುವ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಕೈಯರದ ಫಟನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರೊಬೆ ನಾನು ವಾದಕ್ಕಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಫಟನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ 18 ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯವೂ ಇಂಥ ಫಟನೆಗಳು ನಡೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೇಲ್ಲರೂ

ತಲೆತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಶತಾಬ್ದಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಫಟನೆಗಳು ನಡೆದಿರುವುದು ನಾಚಿಕೇಗೇದು. ಸಂಪಿಠಾನದ 335ನೇ ಅನುಷ್ಠೇದ ಹೇಳದ್ದರೂ ಸಹಾ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ನೇಮಕಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಸಾರಕ್ಕು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅಯೋಗ್ಯತೆ ಇತ್ತೂದಿಗಳ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಜನರನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯರೇ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎಂಬುದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಅಥವಾ ವರ್ಗದ ಏಕಾಧಿಪತ್ಯವಲ್ಲ.

ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿರುವ ಹಾಗೂ ಅವೇ ದಡ್ಡರಾಗಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಾರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆತಿ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಕೃಷ್ಣಿಯನ್ನರನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇನೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲದವರನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದು ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅಯೋಗ್ಯ ಜನರನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವಂಥ ಯತ್ತ ಇದಾಗಿದೆ. 335ನೇ ಅನುಷ್ಠೇದದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇರಮ್ಮೀಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಸ್ತಿ ಇದೆ. ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದರಿಂದಲೇ ಅವರನ್ನು ತೊಂದರೆಯಂದ ಪಾರುಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಒಷ್ಟುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹೋರಾಡುವ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಉನ್ನತಿ ಹೊಂದಲು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಯ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ (1964-65) ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಪ್ರಾವ ಹಂಡೆದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಬಾಲಕ- ಬಾಲಕಿಯರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 95, 72, 105. ಹಾಗೂ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ತರುವಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದವರ ಸಂಖ್ಯೆ 4, 82, 733 ಇತ್ತು. ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಪ್ರಾವ ಹಾಗೂ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ತರುವಾಯದ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ 100, 54, 868. ಇದು ಒಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡೆ 15.3 ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉದಾರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಹಾಗೂ ಶಲುಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಿದ್ದರಿಂದ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಉದಾರವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ನೀಡಲು ಎಷ್ಟೇ ಹಣ ಬೇಕಾದರೂ ನೀಡಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂಜರಿಯವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸದನಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. 1964-65ರಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಪ್ರಾವ ತರಗತಿಗಳ 6,16,866 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ನಂತರದ 1, 08,024 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ

ನೀಡಲಾಯಿತು. ನೀಡಿದ ವಿದ್ಯುತ್ರಿಫ್ರೇತನ ಸಾಲದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಷ್ಟು ಆ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯುತ್ರಿಫ್ರೇತನ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುತ್ರಿಫ್ರೇತನ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ನೀಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾಸ್ತೇ, 1967-68 ರಲ್ಲಿ 50 ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಯ ಬಾಲಕರಿಗೆ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ರಿಫ್ರೇತನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೇಳಬಲ್ಲೇ. ನಾವು ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ 43 ವಿದ್ಯುತ್ರಿಫ್ರೇತನಗಳಿಗೆ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರಲು ವಿದ್ಯುತ್ರಿಫ್ರೇತನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 1966-67ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ರಿಫ್ರೇತನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯುತ್ರಿಫ್ರೇತ ಸಂಖ್ಯೆ 2.5 ಲಕ್ಷವಿತ್ತು. ಭಾರವಿ ಹಾಗೂ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ನಾವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೇ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕು. ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳವರಿಗೆ 1965ರಲ್ಲಿ 3,12,225 ಎಕರೆ ಭಾರವಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳವರು 1, 32,884 ಎಕರೆ ಭಾರವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಬ.ಎ.ಎಸ್. ಹಾಗೂ ಬ.ಪಿ.ಎಸ್. ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬುದ್ದಾದರೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೊಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಲಾದ ಹುದ್ದೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 172. ಅವರಿಗೆ ಮೊಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಗಳು ಭತ್ತರ್ಯಾಗಿಲ್ಲ. ತುಂಬಲಾದ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳವರ ಸಂಖ್ಯೆ 59. ಇದಲ್ಲದೇ ಇತರ ವರ್ಗಗಳೂ ಇವೆ. ಕ್ಲಾಸ್ I , ಕ್ಲಾಸ್ II ಕ್ಲಾಸ್ III ಹಾಗೂ ಕ್ಲಾಸ್ IV ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಸೇಮಕವಾದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅವಾರವಾಗಿದೆ.

ಮೊಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭತ್ತಿಗೆ ಮಾಡಲು ಏನು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾವಿಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾನು ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ ಪಾಲಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ನಾವು ಈಗ ರಚಿಸಲು ಬಯಸಿರುವ ಸಮಾಜ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅಧವಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕಿಸುವ, ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಆದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಮಾಡುವ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಈ ಮುಂದಿನವಿಂತಿವೇ.-

1. ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ ಕರ್ಮಾಣದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
2. ಸಮಿತಿಯ ಸೂಚಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಡಳಿತವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುವುದು.

ಇದು ಸಂಸತ್ತಿನ ಸಮಿತಿಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಸನಸಚಿವಾಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯ ತರುವರೆಂದು ಆಶೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

3. 335ನೇ ಅನುಚ್ಛೀದವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಹಾಗೂ ಅರೆಸರ್ಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣಾದಲ್ಲಿರುವ ನೇವೆ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಾಖಳಿಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು.

4. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತು ಎರಡೂ ಸದಸಣಗಳಿಗೆ ವರದಿ ನೀಡುವುದು.

5. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವೂ ಸೇರಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎರಡೂ ಸದಸಣಗಳಿಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.

6. ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸದನ ಅಧಿಕಾರ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

ಮಾನ್ಯರೇ, ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ನಾವು ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೂ ಇವು ಯಾರನೇಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣಪಡಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ 'ನಾಮಕಾವಾದ್ದೇ' ಕ್ರಮವಲ್ಲಬೇಂದು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೇಕ್ಕ ಸಮಿತಿಯವ್ಯೇ ಅಧಿಕಾರ ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿಯವ್ಯೇ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಲಹ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಂತಹ ಒಂದು ತರಾವನ್ನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ತಂದಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಡಲಾದ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳಿಗೂ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಿಲ್ಲ.... ಭಾರತ ಜನಸಮುದಾಯದ ಅದರಲ್ಲಾ ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದ ಅಂತಹರಣ ಜಾಗೃತವಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಂತಹರಣ ಮಂದವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಭಾವಸಣಗಳನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಾಗಿಯವರು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರು. ಈ ಬೆಳೆಯ ಮೂಲಕ ಮಹಾತ್ಮಾಗಿಯವರ ಶತಾಬ್ದಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಂತಹರಣ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆನೆನ್ನು. ಮಾನ್ಯರೇ, ಈ ತರಾವನ್ನು ಒಮ್ಮೆತ್ತದಿಂದ ಸಭೆ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಲೋಕಸಭೆ ಹಾಗೂ ಶಾಸನಸಚಿವಾಲಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ, ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗಸ್ಥೋ ಇಂಡಿಯನ್ಸ್‌ರಿಗೆ ಸಾಫ್ಟ್‌ಗಳ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಧಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆ

II

ಈ ತಿದ್ದುಪದಿಯ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ, ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗಸ್ಥೋ ಇಂಡಿಯನ್ಸ್‌ರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಧಿಯು 10 ವರ್ಷಗಳಿರಬೇಕಿಂದ ನಿರ್ಧಾರಿಸಲಾಗಿತ್ತುದು ಸದಸ್ಯ ನೇಮಿಗೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಅಧ್ಯ ಈ ಅವಧಿ ಜನವರಿ 26, 1960ಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಬೇಕಿತ್ತು. 1959ರಲ್ಲಿ ಈ ಮೀಸಲಾತಿ ಅವಧಿ ಸಾಕಾಗದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ 'ಹತ್ತು' ವರ್ಷಗಳ ಬದಲಾಗಿ 'ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ' ಗಳಿಂದು ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪದಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಅವಧಿ ಜನವರಿ 26, 1970 ರವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಇದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಜಾತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವರ್ಗಗಳ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಮನಾದ ಸ್ತರಕ್ಕೆ ತರಲು ಮಾಡಿದ ಯಶ್ವಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಫಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವು ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಜಾತಿಗಳವರನ್ನು ದಬ್ಬಾಲಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡ ತಪ್ಪಗಳನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಿಹಾಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಜನಸಮುದಾಯದ ಒಂದು ವರ್ಗವನ್ನು ಅಸ್ವೀಕೃತಿಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಳಸದ 'ಪಂಚಮ' ಶಿಖವನ್ನು ಬಳಸಲು ಅವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಹಿಂದೂ ಸಮುದಾಯದ ವರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಮಭಾವದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿಲ್ಲ.

ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ವೀಕೃತಿ ಇನ್ನೂ ಅಭಿರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆಯೇ ಇಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪಡೆಪಡೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಜಾತಿಗಳ ವಿಷಯ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಈ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂಬ ದೂರುಗಳು ಕೇಳಿಬಂತ್ತುವೇ. ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ, ಮೂಲಭೂತ ಹಸ್ತಗಳ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವೀಕೃತೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿರುವಂಥ ಫೋರ್ಮೆಂಟ್

మాడిద్దరూ, హగూ అస్పృత్యతెయ ఆచరణెయన్న అవరాధవెందు పరిగణిసువ కానూనుగళన్న రచిసిద తరువాయపూ దేశద వివిధ భాగగళల్లి అల్లల్లి అస్పృత్యతె తాండవవాచుత్తిదే. దేహలియంతక దొడ్డ నగరగళల్లి అస్పృత్యతె కాణదిరబహుదు. నమ్మల్లి బహళమ్మ జన ఆదరల్లు సంసత్తా సద్యస్యాద నావు అస్పృత్యతెయన్న ఆచరిసదే ఇరబహుదు. ఆదోందు బేరేయ విషయ. ఆ జన ప్రత్యేక వగ్గవాగియే ముందువరియుత్తిద్దరే హగూ అస్పృత్యతెయ పరిణామగళన్న అనుభవిసుత్తిద్దరే.

నిమ్మ వగ్గదవరెందు హసరిసిద్ద అస్పృత్యర ఆధిక స్త్రి ఇందిగూ సహ హాగేయే ఇదే. అవరు కష్టకర పరిస్తియల్లే ఇద్దరే.

ఆవర శిక్షణశైలు నీఁదువ విద్యాధికవేతన సాలదు హగూ సావ్జనిక సేవగళల్లి అవరిగే అవాత సాకమ్మ నీఁదిల్లపెంబ దూరుగళు పదేవదే హలవారు కడెగళింద కేళబరుత్తివ.

ఇత్తిచెగి గృహసచెవరు అధ్యక్షత వహిసిద్ద గృహ మంత్రులయద సమితియ సభేయల్లి పరిశ్చ జాతిగళగే హగూ పరిశ్చ వగ్గగాలగే సకారి సేవయల్లి తేకడూవారు మీసలాతియ బగ్గ పరిశీలన మాడువ సందఖ బందిత్తు. నిగది మాడిద్ద గురియన్న ముట్టువల్ల ఇన్నూ సాకమ్మ హిందిద్దేవ. సకారి సేవగళల్లి పరిశ్చ జాతిగళవర సంశే సమాజదల్లిరువ ఆవర సంశైగింం తేలివుడావారు కడిమేయదే. ఇదు నైజ సంగతి.

ఉత్తమ గుణమట్టద జీవనశైలి అనుభవిసలాగద కారణదింద స్ఫ్రాంత్తే పరిశైగళల్లి పరిశ్చ జాతిగళ అభ్యధిగళు బేరేయవర మట్టక్కే ఏరలు అసాధ్యరేంబుదు కండుబందిదే. పరిశైగళు హగూ అభ్యసద విషయదల్లి కేలమట్టగే హాతునిన సుస్త్రియ అగక్కివిదే. మనయ వాతావరణ సరయల్లిద్దరే, శాలా కాలేజుగళల్లిన ఇతర విద్యాధికగళ మట్టక్కే ఏరలు బృహణా సమాజక్కే సేరిద విద్యాధికగళగూ సాధ్యవిల్ల. ఇదల్లూ తెలిద సంగతియే.

చునావణేయ విషయక్కే బందరే, చునావణేగళల్లి మీసలాతి బహళ ముఖ్య. భారతద యావుదే రాజుదల్లి సాధారణవాగి పరిశ్చ జాతిగళ అభ్యధిగళు సామాన్య క్షేత్రదింద ఆయ్యియాగువంతక మట్టక్కే అభివృద్ధియాగిల్ల. ఇదోందు పరిశైయే సరి.

* * *

సామాన్య క్షేత్రగళల్లి పరిశ్చ జాతియ అభ్యధిగళన్న నామకరణ మాడువ బగ్గ రాజకీయ ప్రక్కగళు సభే సేరి ఆ బగ్గ తేమానశై బరబహుదే ఎందు సమితియ సభేయల్లి అన్నాపచారికవాగి కేళలాయితు. వివిధ రాజకీయ ప్రక్కగళ నాయకత్త ఈ కాయ్యవన్న మాడువుడక్కే సాధ్యవిధయిందు నాను నంబిద్దేన.

ಚೆನ್ನಾವಣಾಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಜಾತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ದುರದ್ವಷ್ಟಕರ್. ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯಡೇ ಪಾರುವತ್ತೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಜನಸಂಘ ಪಕ್ಷಗಳು ತಾವು ಬಲಿಷ್ಠ ರಾಗಿರುವಂಥ ಕೈತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಜಾತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗೆಲುವಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅಂತಹ ಕೈತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನಾಯಿತನಾಗುವುದು ಪಕ್ಷೇತರನಾಗಿ ಸ್ವಧಿಕಸುವ ಒಬ್ಬ ಮೇಲು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯೇ.

ಇದು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ದೌರ್ಬಲ್ಯತೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದೆ? ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ಮತ್ತುದಾರರನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ವಿಧಾನಸಭೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಸದಿಯ ಚೆನಾವಣಾ ಕೈತ್ತುದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಗಳ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನೀವು ಕಟ್ಟಬ್ಬಾಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರೂ ಸಹಾ ಜನರು ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಜಾತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೋ ಅದೇ ಮಾತು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಜಾತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಜಾತಿಗಳ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಹೋದರರಂತೆ ಅಷ್ಟಿರುಳುವವರು ಮಂಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಹಾಗೂ ಈ ಜಾತಿಗಳ ಜನರು ಮಿಕ್ಕವರೆಡನೆ ಸರಿಸೆವರಾಗಿ ಬೆಳೆದು ತಾವು ಯಾರಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಭಾರತ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಈ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತೊಂದು ಅವಕಾಶ ಹೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುವಾದಿಯ ಉದ್ದೇಶವೇ ಇದು.

ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಸಮುದಾಯದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರೋಣ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಅಲ್ಲಂತಹ ಸಮಿತಿಯು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಹಲವಾರು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು, ಭಾರತದ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಾಫ್ಟ್ವೇರ್ ಯೆಂದೂ ಅವರಿಗೆ ನಾಮಕರಣದ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಲಾರದು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಂದರು. ಹಾಗಾಗಿ, ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕುಬಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಬಿಡಲಾಯಿತು. ನಾಮಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಉಪಬಂಧವು ಜನವರಿ 26, 1970 ರಂದು ಅಂತ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ನರಿಗೆ ನಾಮಕರಣದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ 10 ವರ್ಷ ಕಾಲ ವಿಸ್ತೃತಿಸಬೇಕಂದು ಈಗ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ; ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಲ್ಲಿರುಬಾರದೆಂದು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ

ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಚಿಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಚೇಕಾದರೂ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೆಲವು ವಿಧಾನಸಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಅಂಗೋಳ್ಳೆ ಇಂಡಿಯನ್‌ರು ಸದಸ್ಯರಿರುವ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿವೆ. ನಾಮಕರಣಗೊಂಡಿರುವ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಉದ್ದೇಶ.

ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಉಪಭಂಧಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಗೋಳ್ಳೆ ಇಂಡಿಯನ್‌ರ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಕೆಳಮನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜನರಿಗೆ ಕೆಳಿದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಈಗ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ನಾಮಕರಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಮೇಲ್ಪ್ರಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದು ಈ ವಾದವನ್ನು ದುರ್ಬಲ ಗೊಳಿಸಿದೆಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇದನ್ನು ಕೆಳಮನೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಗೋಳ್ಳೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಸಮುದಾಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಈವರೆಗೆ ಲೋಕಸಚಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿರುವುದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಅಂಗೋಳ್ಳೆ ಇಂಡಿಯನ್‌ರು ಈಗ ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ‘ಅಂಗೋಳ್ಳೆ ಇಂಡಿಯನ್‌ರು’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಗೋಳ್ಳೆ ಇಂಡಿಯನ್‌ರಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ಮಿಶ್ರ ಸಂತಾನವಾದ ಯುರೇಷಿಯನ್‌ರೂ ಇರಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಸಮೂಹದ ವರ್ಣನೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯ ಹಲವು ಬಗ್ಗೆಯ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳಿವೆ, ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಯ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಿಯನ್ನರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವರ್ಗಗಳೇ ಇವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕರು, ಪ್ರಾಟೆಸ್ಟಂಟರು, ಸಿರಿಯನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕರು, ಲ್ಯಾಟ್ರಿನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕರು ಎಂದೆಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿವೆ. ಇಷ್ಟೇಲ್ಲ ವಿವಿಧ ಯೆತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾರತೀಯರೆಂದು ಏಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ನಾವು ಅಂಗೋಳ್ಳೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಾಗೆಂದೇ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

* * * * *

ಅನುಕ್ರೀದ, 330 ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳು/ ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ಸಾಫ್ತಾದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮಿಕ್ಕ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇದು ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ನಿಯಮಗಳ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅಡಿ ಬರುತ್ತದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳು, ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂಗೋಳ್ಳೆ ಇಂಡಿಯನ್‌ರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದು ವಿಶೇಷ ವರ್ಗಗಳ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳು, ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂಗೋಳ್ಳೆ ಇಂಡಿಯನ್‌ರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

* * * * *

ಯಾವ ರೀತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಗೆಲ್ಲವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಅದೇ ರೀತಿ ಆಗಿಲ್ಲೇ ಇಂಡಿಯನ್‌ರಿಗೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಅಪವಾದಗಳಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಇರಲಾರೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

* * *

ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆ ಸಚೇಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಸಂಪಿಧಾನವನ್ನು ಫೋಂಟ್‌ಸಿದಾಗ, 1950 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅಂದರೆ, ಆಗಿಲ್ಲೇ ಇಂಡಿಯನ್‌ರಿಗೆ ನಾಮಕರಣದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿ ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುವಂದು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ವರ್ಗಗಳು ತಾವು ಬುನಾಯಿತರಾಗಲು ಮಿನಲು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾದ್ದಾಗಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಇವು ನಮ್ಮೆ ಮುಂದಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳು. ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

*ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಒಕ್ಕೂಟವು, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸಂವಿಧಾನವು ವಿಧಿಸಿರುವ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅದನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಷ್ಠೀದ 351ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿದ ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಾಕಾರ ಸಭೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಪಕ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ವಾನುಮಾನ ನೀಡುವಂತಹ ಶಾಸನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಾನು ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂತರದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರಾರು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಗಾಢವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಯ ಒಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಕ್ಕೂಟವು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗುಭೀರವಾಗಿ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೀತಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯರೇ, ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಒಂದಿರುವ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಿನಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಾರಾರು. ಹಿಂದಿ ಪ್ರಾಕಾರ ಸಭೆಯ ಶ್ರೀರಕ್ಷೇತ್ರಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿತ ಯಾರು ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಈ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ನಮಗೆ ಕಷ್ಟವನಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಎಡರು-ತೊಡರುಗಳಿವೆ... ಈ ತೊಂದರೆಗಳಿಗಿಂತ, ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ತೊಂದರೆಗಳತ್ತು ನೋಡೋಣ. ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 10-12 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹರಡುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದಿಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಹೇಳಿರುವಾಗ, ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳವನ್ನು ಭರಿಸುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಈ ಅವಳಿಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು

ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢ ಶಾಶ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಾರೇಜಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕವಾಗಿರುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕರೆಲ್ಲರೂ ನಿಜವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಾಗಬೇಕು; ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಅವರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸಂಖ್ಯಾಧಾನಾತಕ್ತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದುತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಂತುಷ್ಟಿನೇ. ಮಾನ್ಯರೇ, ಅನುಚ್ಛೀದ 351ರ ಪ್ರಾರಂಭದ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯದಕ್ತಿ ನಾನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೇಳಿಯಲಿಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಉನ್ನತಗೊಳಿಸುವುದು ಒಕ್ಕಾಟಿದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು”.

ಆದರೆ, ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಎಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುವ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಸತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಸದನದೊಳಗೆ ಹಾಗೂ ಹೊರಗೆ ಅಸಹ್ಯವಾಗುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಈ ಮನೆಯ ಕಲಾಪ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಅದು ಎಲ್ಲದೇ ಹಬ್ಬಬೀಕೆಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಾಮರ್ಶ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರಸರಿಸಬೇಕು? ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೇಸ್ಕರ ನಾವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹರಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆ ಸಭೆಯು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೇ? ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಿಂದಿ ಅಭಿಷ್ಪದ್ಧ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹಿಂದಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೇ? ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಒಕ್ಕಾಟಿದ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ತಿನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯ ತಮಗೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನರೇ ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹಿಂದಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಸಂರಭದಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಸದಸ್ಯ ಡಾ: ಗೋವಿಂದ ದಾಸರವರು ಹಿಂದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಯಿತ್ತುಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದೆ ಅವರು ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೀದ 351ರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಾಟಕ್ಕೆ ವಿಧಿಸಿರುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅದರೆ, ಅನುಭೀಜ 351ರ ಮುಂದಿನ ವಿಂಡ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಓದಿ ಎಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮಗೆ ಮನ ಅತ್ತ ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅದು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ:

“ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಉನ್ನತಿಗೋಳಿಸುವುದು ಒಕ್ಕೂಟದ ಕರ್ತವ್ಯ ವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು”. ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿರುವುದು-

“ಭಾರತದ ಸಂಪಿಶ್ಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳ ಅಭಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವು ವಾಗಿರವಂತೆ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ಚ್ಯಾತಿಚಾರದಂತೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ರೂಪಗಳು, ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಪದಾವಳಿಗಳನ್ನು ಸಮಿಾಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅದರ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಸುನಿಶ್ಚಿತಗೊಳ್ಳಲಂತೆ ಮಾಡುವುದು..”

ಆದುದರಿಂದ, ಸಂಪಿಠಾನ ನಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾಗಲೇ, ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುವುದಾಗಲೇ ಏನೆಂದರೆ,-

ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಪದಾವಳಿಗಳನ್ನು ಸಮಿಾಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಿಗೋಳಿಸಬೇಕು.

ಈಗ ಕೆಲವು ಹಿಂದಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಂಪಿಠಾನದ ಈ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಮರೆತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆನಾವು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿಯದ ಮಂತ್ರಿಯೊಬ್ಬರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವರು ಸದನದಲ್ಲಿ ‘ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ’ ಎಂಬ ಗದ್ದಲ ಹೋಲಾಹಲ ಎಬ್ಬಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಗದ್ದಲ ಎಬ್ಬಿರುವುದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಂಪಿಠಾನದ ಅನುಭೀಜ 351 ರಿಂದ ಇರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ, ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ವನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಅದಕ್ಕೂ ಸಹ ಸಂಪಿಠಾನದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ, ಎಂದರೆ ಸಂಪಿಠಾನದ ನಿರ್ದೇಶನದ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಶೈಲಿ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮೀಕರಣಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮ್ಮುದ್ರಫಾಗಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯರೇ, ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಾವು ಕೆಲವರು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮೆ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳು ಬಡವಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿಂಡಿತಾ ಆಲ್ಲ. ಮಲಯಾಳಂ, ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಅಥವಾ ಬೆಂಗಾಲಿ ಮತ್ತಿತರ ಭಾಷೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇನ್ನಾವುದೇ ಮಾನದಂಡದಿಂದಾಗಲೇ ಒಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲ. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಹಿಂದಿ ಭಾವೇಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರ ಸಂಶ್ಯೇ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯತಃ: ಬಂದು ಭಾವೇಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಇಷ್ಟ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶ ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಸಂಗತಿ.. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾವೇಯನ್ನಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಮಿಶ್ರರು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿ ಭಾವೇ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಬ್ಬಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಮಿಶ್ರರು, ಅದು ಏಕೆ ಹಬ್ಬಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಕಾರ್ಣವದನ್ನು ಮರೆತಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ.

ನಾನು ಈ ಅವಕಾಶ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಹಿಂದಿಯ ಶೈಷ್ವ ವಿದ್ಘಾಂಸರೂ ಆದ ಸನಾಸ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಭಾವೇ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೆನಪಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಎಲ್ಲ ಭಾವೇಗಳೂ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಗಳೂ ಹಿಂದಿ ಭಾವೇಯಲ್ಲಿ ಸಮೀಕರಣಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಸೌಹಾದ್ರ ಹಾಗೂ ಸ್ವೇಹದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸ್ಥಿರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಿಂದಿ ಭಾವೇಯನ್ನು ಭಾರತ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಜನರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಒರಿಸ್ನಾಡಲ್ಲಿ ಕೌಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾವು ೦

ಒರಿಸ್ನಾಡ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿಜ. ಯೋಜನಾ ಅಯೋಗದ ಸಲಹಾರ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ತಂಡಪ್ರೊಂದು ಫೆಬ್ರವರಿ 1966ರಲ್ಲಿ ಒರಿಸ್ನಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಣ ಜನರು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂಥ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಗಾಗೀ 6744 ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ಮೊರೆತಿರುವ ಅಂಂತ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು, 3,80,000 ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಷ್ಟಕರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಯುಕ್ತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಷ್ಟು ದಾಸ್ತಾನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಏಪ್ರಿಲ್ ಮಧ್ಯದವರೆಗೆ ಅಂತರಿಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ 1 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದಾಸ್ತಾನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿಯಿದೆ. ಈ ವ್ಯೇಕ 15,000 ಟನ್‌ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿಶೇಷ ರೈಲಿನ ಮೂಲಕ ಬರವೇತೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆಕ್ಷಯಿನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆಕ್ಷಯಿನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒರಿಸ್ನಾದಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಒರಿಸ್ನಾಗೆ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಒರಿಸ್ನಾಗೆ ನೀಡುವ ಗೋಧಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. 1965ರಲ್ಲಿ 67,300 ಟನ್ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಜುಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ, ಅಂದರೆ 1966ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ 53,700 ಟನ್ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮೇ ತಿಂಗಳ ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು 22,200 ಟನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೋಧಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಜೋತೆಗೆ, 2000 ಟನ್‌ಗಳಕ್ಕೂ ಗೋಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಧರು, ಅಶಕ್ತರು ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒರಿಸ್ನಾಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೆ 3000 ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಒರಿಸ್ನಾ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬ್ಲಾಕ್ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಲಾ 10 ಟನ್ ಆಕ್ಷಯಿನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ವ್ಯಧರು, ಅಶಕ್ತರು ಹಾಗೂ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ

ಉ 1966ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 29 ರಂದು ಮಧು ಲಿಮಯೆಯವರ ಗಮನ ಸೆಳಿಯುವ ಸೂಚನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ - ಲೋಕಸಭೆ ಚರ್ಚೆಗಳು : ಶಿ.ಸಿ. 13998-1400, 14018, 14020-21, 14023-28.

ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮಜೂರಿ ಗಳಿನಲಾಗಿದಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಗಭಿಣೆಯರು, ಹಾಲುಣಿಸುವ ತಾಯಂದಿರು ಹಾಗೂ 14 ವರ್ವೆದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಒರಿಸ್ತ್ವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 3, 600 ಟನ್ ಹಾಲಿನ ಪ್ರದಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಲಭ್ಯವಾದಾಗ ಮತ್ತಪ್ಪ ಹೆಚ್‌ನ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಾಲಿನ ಪ್ರದಿಯನ್ನು ಒರಿಸ್ತ್ವಗೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ 1000 ಟನ್ ಪ್ರದಿಯನ್ನು ಬಂದರುಗಳಿಂದ ರವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. 175 ಟನ್ ಬಿಸ್ಕ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಒಂದು ದಶಲಕ್ಷ ಮಲ್ಲಿ ವಿಟಮಿನ್ ಗುಳಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆಂದು ನೀಡುವ ಹಣಕಾಸು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, 1965-66ರಲ್ಲಿ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. 1966-67ನೇ ವರ್ವೆದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮಾರ್ಗೋವಾಯ ಮುಂಗಡವಾಗಿ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒರಿಸ್ತ್ವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅರಂಭಿಸಲು ಅನುಮಾಗುವಂತೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಅಯೋಗದ ಸಲಹೆಗಾರರ ನೇತ್ಯಕ್ಕೆದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡವೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ಬರಹಿಡತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನೆರವು ಚೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೇಗೆ, ಮುಂದೆ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ತಂಡವ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ತಾಯಿ-ತಂಡಗಳು ತೋರೆದು ಹೋಗಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿದ್ದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಹೆತ್ತಪರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಒರಿಸ್ತ್ವದ ರಾಜ್ಯವಾಲರು ನೀಡಿದರೆನ್ನಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಡೆಸಿದ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ, ರಾಜ್ಯವಾಲರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯವಾಲರು ತಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಂದಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೇಲ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಅನಾಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಏರಡು ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಅಥವಾ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಹೋಗಿದ್ದ ತಾಯಿತಂಡರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ 68 ಮಕ್ಕಳು ಆಗ ಅನಾಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು.

ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿಬಂದಿರುವ ಆರೋಪಗಳ ಕುರಿತು ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಒರಿಸ್ತ್ವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿತ್ತು. ಒರಿಸ್ತ್ವ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕುರಿತು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ, ಕಲಹುಂಡಿ, ಬೋಲಂಗಿರ್, ಧನಕನಾಳ್, ಸಂಬಲ್ ಪುರ ಹಾಗೂ ಕಟಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 19 ಜನ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸತ್ತಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆರೋಪಗಳು ಬಂದಿದ್ದವೆಂದೂ, ಈ ಕುರಿತು ಒರಿಸ್ತ್ವ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿತೆಂದೂ, ಈ ಆರೋಪಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹುರ್ಬಳಿದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆರೋಪಗಳು ೧ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ, ನೈಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದಿನ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉನ್ನತಮಣಿ ತಂಡವೊಂದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದೆಂದೂ ಸಹಾ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ಷಮಿತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ತಾವೂ ಸಹ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ಷಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾಗಿ ಒರಿಸ್ತೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹಾ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಒರಿಸ್ತೂದಿಂದ ಆಕ್ಯಾಯನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಹೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆಯೆಂದು ಸನ್ನಾಸ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ದ್ವಿವೇದಿಯವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊಳ್ಳಲು ಜನರ ಒಳ ಹಣ ಇಲ್ಲ. ಹಣದ್ದೇ ತೊಂದರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತವಾದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೇಂದ್ರದ ಹಣಕಾಸು ನೇರವು ಕೇಳಲಾಗುವುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈವರೆಗೇ ಇಂಥ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂಭಯೇ ನಾವು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆಂದು ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒರಿಸ್ತೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಒರಿಸ್ತಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಡ್ದಿದಿದೆ. ಒರಿಸ್ತೂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಂತೆ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಘರ್ಷವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ವಿನಮ್ಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಬಿಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಕಾಳಜಿ ಇದೆ.

ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ಗೋಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೇರವು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ೧೦ ಈವರೆಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಒರಿಸ್ತೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕೋರಿಕೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಒರಿಸ್ತೂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಈ ತಂಡವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒರಿಸ್ತಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಏನು ಮಾಡುವುದು ಆಗತ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸದನಕ್ಕೆ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

೧ ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ಹೇಮ ಒರ್ಹಾವ ಆವರು ಮಾಡಿದ ಆರೋಪಗಳು

೧೧ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇರವನ್ನು ಒರಿಸ್ತೂ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಳಿತ್ತೇ ಹೇಗೆ, ಕೇಳಿದ್ದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ನೇರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದರ್ದೀ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತು.

ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಸದ್ಯ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ. ಓ ಒರಿಸ್ಸಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಖ್ಯೆ ಸಚ್ಯಾಯ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಿವಾದಕ್ಕಿಳಿಯಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಷಮಿತಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಂಡ ಒರಿಸ್ಸಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಸದಸ್ಯರು ತಂಡದ ಮುಂದೆ ಇಡುಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮತ್ತಪ್ಪೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗತ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಆ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಅಂಥ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಸಂಖ್ಯೆ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಒರಿಸ್ಸಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ನೇರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಂಡದ ಮುಂದಿಡಿ..... ಸಂಸದೀಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಯೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲ.

*

*

*

*

*

ಉಂಟಾರು, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿದೆಯೆಂದು ಶ್ರೀ ಒಂಕಾರ್ ಲಾಲ್ ಬರುವ ಅವರು ತಿಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೆ.